

PRZEWODNIK KĄPIELOWY

DWUTYGODNIK ILUSTROWANY

wydawany w porze kąpielowej przez Polskie Towarzystwo Balneologiczne w celu reklamowania i popierania rozwoju zdrojowisk i uzdrowisk krajowych.

Redaguje Komitet. — Redaktor: Dr. ZYGMUNT WĄSOWICZ.

Redakcja i administracja:
Kraków, Rynek główny L. 9. — Telefon Nr. 405.

Rękopisów nie zwraca się.

OGŁOSZENIA:

za 1 wiersz petitem lub jego miejsce 30 hal.

Adresy lekarskie 1 K. 50 h. jednorazowo.

Przewodnik kąpielowy rozsyłany jest bezpłatnie P. T. Lekarzom w Galicyi, W. Ks. Poznańskiem i Królestwie Polskiem, czytelniom publicznym, kawiarniom, cukierniom, restauracyom, hotelom i wkładanym bywa do przedziałów I. i II. klasy pociągów osobowych i pociągów na głównych liniach kolejowych.

W prenumeracie kosztuje *Przewodnik kąpielowy* 6 Kor. za rocznik.

Przegląd najważniejszych chorób przewlekłych, nadających się do leczenia w polskich zdrojowiskach i uzdrowiskach.

Choroby	Nadają się do leczenia w zdrojowiskach i uzdrowiskach
Choroby serca i naczynia krążenia	Ciechocinek, Iwonicz, Jaworze, Krynica, Morszyn, Ojców, Rymanów, Szczawnica, Truskawiec.
Choroby nosa, gardła, krtani, płuc i opłucnej	Birsztany, Bystra, Iwonicz, Jaśkowice, Jaworze, Kamionka, Kosów, Nałęczów, Nowe Miasto, Ojców, Otwock, Rabka, Sławuta, Szczawnica, Truskawiec, Wysowa, Zakopane.
Choroby żołądka	Druskieniki, Krynica, Rymanów, Szczawnica, Żegiestów.
Choroby jelit	Birsztany, Druskieniki, Kamionka, Kosów, Krynica, Morszyn, Nałęczów, Truskawiec, Rymanów, Żegiestów, Szczawnica.
Choroby wątroby i dróg żółciowych	Ciechocinek, Iwonicz, Morszyn, Szczawnica, Truskawiec.
Choroby śledziony	Iwonicz, Krynica, Szczawnica, Zakopane, Żegiestów.
Choroby nerek i pęcherza	Ciechocinek, Druskieniki, Krynica, Nałęczów, Rymanów, Szczawnica, Truskawiec.
Choroby kobiece	Birsztany, Busko, Ciechocinek, Czarniecka Góra, Druskieniki, Iwonicz, Jaworze, Krynica, Lubień, Maryówka, Morszyn, Nałęczów, Rabka, Rymanów, Solec, Swoszowice, Truskawiec, Żegiestów.

Choroby	Nadają się do leczenia w zdrojowiskach i uzdrowiskach
Nerwice ogólne i przewlekłe choroby nerwowe z tłem anatomicznym	Bystra, Ciechocinek, Czarniecka Góra, Grodzisk, Jaśkowice, Jaworze, Kiselka, Kosów, Krynica, Lubień, Maryówka, Morszyn, Nałęczów, Nowe Miasto, Ojców, Otwock, Sławuta, Solec, Szczawnica, Truskawiec, Zakopane, Żegiestów.
Choroby kości, mięśni i stawów, także na tle gruźliczym	Birsztany, Busko, Ciechocinek, Druskieniki, Iwonicz, Krynica, Krzeszowice, Lubień, Morszyn, Rabka, Rymanów, Solec, Swoszowice, Truskawiec.
Choroby przemiany materii, jak otyłość, moczówka cukrowa, dna i t. d.	Birsztany, Busko, Czarniecka Góra, Krynica, Morszyn, Nałęczów, Ojców, Otwock, Rymanów, Solec, Szczawnica, Truskawiec, Żegiestów.
Choroby krwi	Bystra, Jaworze, Krynica, Morszyn, Nałęczów, Ojców, Sławuta, Szczawnica, Truskawiec, Wysowa, Zakopane, Żegiestów.
Zoły — przymiot	Birsztany, Busko, Ciechocinek, Druskieniki, Iwonicz, Lubień, Morszyn, Rabka, Rymanów, Solec, Swoszowice, Truskawiec.
Choroby skóry	Ciechocinek, Birsztany, Iwonicz, Lubień, Rabka, Rymanów, Solec, Swoszowice, Truskawiec.
Zatrucia morfinowe, wyskokowe, nikotynowe i rtęciowe	Grodzisk, Kiselka, Maryówka, Nowe Miasto, Solec, Swoszowice, Zakopane.

ANTONI WAKULSKI dawniej KAZIMIERZ BAUM
w Krakowie, ulica Floryańska 18

□ □ SKŁAD PAPIERU I GALANTERYI □ □

poleca wielki wybór **pamiątek z Krakowa**, kart z widokami oraz wielki wybór wyrobów skórkowych. **Karty do gry** we wszystkich rodzajach. **Ceny bardzo niskie.**

Dr. E. DAMAŃSKI.

Iwonicz w porównaniu ze zdrojami jodowymi pozakrajowymi.

Kraj nasz obdarzyła przyroda w bogactwa pod postacią znakomitych źródeł mineralnych, mających za cel poprawę nadwątlonego zdrowia, zatem tego, co nam najmilsze, a jednak godna potępienia niechęć do swojszczyzny nie umie tego należycie ocenić i wyzyskać. Znaną jest rzeczą, że rok rocznie miliony wywozi się do „badów“ za granicę, jakkolwiek pieniądze te mogłyby pozostać w kraju i nie tylko pomódz naszym zdrojowiskom do szybszego i lepszego rozwoju, ale także wyjść na dobre chorým samym, gdyż wiadomo, że daleka, męcząca podróż, obce otoczenie, brak rodziennych zwyczajów — są to ważne czynniki wpływające niekorzystnie na leczenie, zwłaszcza wówczas, kiedy się do zdrojowiska w tym celu wybiera, by się na zdrowiu pokrzepić. Są pewne zdrojowiska, których z powodu ich wód, u nas w kraju niczem zastąpić nie można, ale też są źródła mineralne w kraju, które skutecznością swą przewyższają wszelkie podobne zagraniczne, a w tym ostatnim wypadku jadąc za granicę, nie tylko popełniamy grzech obywatelski, lecz nadto dla zdrowia nie zyskujemy tego, czego za małą cenę u nas w kraju z łatwością dopiąć mogliśmy.

Że w rzeczywistości rzecz się tak przedstawia, porównam skład chemiczny wód mineralnych Iwonicza z wodami jodowymi pozakrajowymi, a z łatwością przekonamy się, dlaczego tyle tysięcy cierpiących odzyskało tutaj poprawę swego, chorobami różnymi nadwątlonego zdrowia.

Iwonicz leży w powiecie krościeńskim, na północnym stoku Karpat i jest własnością Józefa i Emmy hr. Załuskich. Na końcu tej wsi rozległej, około 4.000 mieszkańców liczącej, znajduje się Zakład zdrojowo-kąpielowy w górskiej dolinie 410 metrów n. p. m. wzniesionej, otoczonej dokoła wysokimi wzgórzami, pokrytymi lasem szpilkowym. Tutaj u stóp góry Przedziwnej (*mons-admirabilis*) wytryskują sławne i powszechnie znane trzy źródła mineralne: Karola, Amelii i Emmy.

Woda wszystkich tych źródeł jest zupełnie bezbarwna i przezroczysta, smaku słonego i nie pozostawia żadnego osadu na ścianach naczyń. Po nalaniu do szklanki perli się dość silnie. Wydajność wszystkich trzech źródeł w 24 godzinach wynosi 707 Hl. Zdroje Karola i Amelii ujęte są w ciosy kamienne piaskowca, w górze zakończone gzymsem granitowym, a woda wydobywa się zapomocą mechanizmu syfonowego. Urządzenie takie źródeł chroni wodę od utraty kwasu węglowego, jakoteż od wszelkiego zanieczyszczenia i odpowiada najnowszym wymogom balneo-techniki.

Według wielokrotnych rozbiórów chemicznych wody tych źródeł skwalifikowane zostały jako szczawy słone jodo-bromowe, a głównymi składnikami ich są: chlorek sodu, węglan sodowy i litowy, jodek i bromek sodu, jakoteż kwas węglowy wolny. Zestawiwszy wodę naszych źródeł Karola i Amelii co do tych głównych składników z podobnymi wodami zagranicznymi, łatwo ocenimy wartość doniosłą naszych wód, jakoteż objaśni się nam wielka sława, jaką Iwonicz się cieszy, jego wartość lecznicza i znakomita skuteczność.

Chlorku sodu na 1000 gramów wody posiada: z drój Karola 8·29, z drój Amelii 7·92, Goczałkowice 32·86, Kreuznach (Oranienquelle) 14·15, Hall (górna Austria) 12·17, Kreuznach (Hauptbrunnen der Carlsquelle) 11·79, Kreuznach (Elisenquelle) 9·49, Heilbrunn

(Adelheitsquelle) 4·95, Lippik 0·62, Saxon les Bains (Szwajcarya) 0·01.

Związków jodowych na 1000 gramów jest: w zdroju Karola 0·023, w zdroju Amelii 0·018, Saxon les Bains 0·11, Lippik (Jodquelle) 0·076, Hall 0·042, Heilbrunn 0·028, Goczałkowice 0·012, Kreuznach 0·001.

Węglanu litowego zawiera: z drój Karola 0·014, z drój Amelii 0·012.

Węglanu sodowego: Z drój Karola 1·87, z drój Amelii 1·53, Lippik 1·33, Heilbrunn (Bischofsquelle) 0·80.

Kwasu węglowego istotnie wolnego zawiera z drój Karola 0·626, Amelii 0·532, Hall 0·179, Heilbrunn 0·003. Inne zdroje wyżej wymienione wcale go nie zawierają. Wolny bezwodnik węglowy jest czynnikiem wielce znaczenia wód iwonicznych podnoszącym, gdyż czyni wody w picu smaczniejszymi i łatwo wessalnymi. Dlatego też mogą być one bez porównania we większej ilości wewnątrznie podawane, aniżeli inne solanki jodobromowe. Ale też i obecność jego w kąpeli ma wielkie znaczenie przez pobudzenie zakończeń nerwowych, a przez to zwiększenie przyływu krwi ku obwodowi.

Z zestawienia powyższego widzimy, że najwięcej chlorku sodu zawierają Goczałkowice, wody zaś iwoniczkie stoją w pośrodku między Kreuznach i Hall a Lippik i Heilbrunn. Wiadomo nam atoli, że znaczna zawartość chlorku sodu nie jest zaletą wód jodo-bromowych, lecz ich stroną ujemną. Wody słone jodo-bromowe wewnątrz podawane przyspieszają rozkład ciał białkowych w ustroju i zwiększają ilość wydzielanego mocznika. Zawierając we większej ilości chlorek sodu drażnią przewód pokarmowy, a sprawiając wodniste wypróżnienia zmniejszają ilość wody w ustroju, a tem samem utrudniają wypłókanie mocznika. Z tego powodu silnie słone wody muszą być przy wewnątrznie podaniu rozcieńczone wodą słodką, jakoteż kąpiele z takich silnie słonych wód mogą być z powodu zbytznego drażnienia skóry tylko z dodatkiem pewnej ilości wody słodkiej przyrządzone. Szczawy iwoniczkie mające mierną ilość chlorku sodu i łatwo wessalne z powodu zawartości kwasu węglowego przewyższają znacznie co do wartości lekarskiej wody o podobnym składzie chemicznym, a bardziej słone. Jakkolwiek Kreuznach i Lippik mniej chlorku sodu od Goczałkowice zawierają, nieco zaś więcej od Iwonicza, mimo to z powodu braku kwasu węglowego woda Kreuznachska jest niedobłą w smaku, a nadto mniej jodu od Iwonicza posiada, a woda Hallska mająca więcej chlorku sodu i jodu niż iwoniczka, pozbawiona jest kwasu węglowego, a przez to będąc tylko wodami słonymi jodo-bromowymi muszą obie ustąpić pierwszeństwa szczawom iwoniczkiem. Jako szczawa jodo-bromowa najwięcej zbliżony do Iwonicza jest Heilbrunn (Adelheitsquelle). Iwonicz ma atoli dwa razy tyle chlorku sodu i węglanu sodowego i dlatego wody iwoniczkie za silniejsze i skuteczniejsze uważane być muszą. Węglan litowy zawierają tylko zdroje iwoniczkie, a węglanu sodowego z wszystkich wymienionych wód, Iwonicz ma największą ilość. Saxon les Bains (Szwajcarya) zawiera znaczną ilość jodu, nie ma atoli żadnych innych składników, nadto ilość jodu ulega ciągłym wahaniom. Lippik ma wprawdzie więcej jodu, atoli drobne tylko ilości chlorku sodu.

Zdroje więc iwoniczkie odznaczają się tem, iż zawierają średnią ilość chlorku, jodku i bromku sodu, obfitują w wolny kwas węglowy, węglan sodowy i litowy, a mając wszystkie te główne i skuteczne składniki w odpowiednim wzajemnym stosunku, słusznie przez prof. Dietla „za jedyne w swoim rodzaju“ uznane zostały.

Zastosowanie lecznicze zewnętrzne i wewnętrzne wód iwonicznych polega na działaniu ich jako wód słonych 1-2‰, i jako szczerw jodo-bromowych. Podniecają one czynność naczyń limfatycznych, przyspieszają wessanie, nie tylko w organach gruczołowych, ale także i w innych tkankach. Wywierają korzystny wpływ, gdy chodzi o wyprowadzenie z organizmu wytworów chorobowych, powstałych wskutek upośledzenia odnowy materii, lub wskutek spraw zapalnych, zostawiających po sobie znaczne wypociny. Działanie zaś jest wspólne wszystkich składników chemicznych we wodzie iwoniczkiej zawartych. Wątpliwości co do działania małych ilości jodu muszą ustąpić, skoro wiemy, że po kilku dniach picia wody iwoniczkiej jod w moczu wykazać można.

Choroby leczone w Iwoniczu zaliczają się do następujących działów:

1. Zołzy (*scrophulosis*) bądź pod postacią chorób gruczołów limfatycznych, bądź też próchnienia kości lub zapalenia stawów;

2. Kiła (*sypphilis*) szczególnie formy późniejsze;

3. Choroby kobiece, przewłoczne zapalenie macicy, jajników i adnesców, wysięki okołomaciczne, włókniaki;

4. Wypociny pozapalne gośćcowe i dnawe;

5. Przerost gruczołu tarczowego (*struma*);

6. Choroby skóry, wypryski, łuszczyca, toczeń żrący;

7. Choroby serca i naczyń (*arteriosclerosis*).

Obok picia wody i kąpeli wpływają w Iwoniczu na uzdrowienie chorych także inne czynniki, jak korzystna zmiana klimatu i mieszkania, odmienne odżywianie i systematyczne przeprowadzenie leczenia według wskazówek lekarskich.

Łazienki dla kąpeli mineralnych są podzielone na 3 klasy, wygodnie urządzone, a w tym roku zaprowadzono w kilku gabinetach wanny porcelanowe. Kąpiele borowinowe z własnej borowiny, której dostarczają znaczne pokłady, znajdujące się w lasach iwonicznych. Kąpiele zimne, jakoteż wszelkie zabiegi hydropatyczne w osobnym budynku pod nadzorem lekarzy. Kąpiele słono-gazowe z wody iwoniczkiej z dodatkiem soli (z fabryki „Tlen“), wytwarzającej kwas węglowy. Nadto kąpiele żelaziste i siarczane z dodatkiem wody żelazistej ze źródła Józefa lub wody siarczanej ze źródła Zygmunta, zawierającego znaczną ilość siarkowodoru. Iwoniczkie przetwory zdrojowe, jak sól, ług i muł używane są jako dodatek do kąpeli, okładów lub przestrzykiwań. Do środków leczniczych pomocniczych zaliczyć należy: kąpiele w gorącym powietrzu systemu Polana w osobnym pawilonie naprzeciw „Pogoni“, ogrzewane gazem, doprowadzonym z kopalni nafty; inhalatoryum systemu Clara; zakład ortopedyczny docenta Gabryszewskiego, zakład gimnastyczny pod kierunkiem doświadczonego nauczyciela.

Mieszkań jest do wyboru ilość dostateczna, od najtańszych do najwykwintniejszych, a wobec dobudowania w ostatnich latach kilku nowych domów, położono kres możliwemu brakowi mieszkań w głównym

sezonie. Wodociągi i liczne studnie między domami dostarczają zdrowej wody do picia, a obora dworska dobrego nabiału.

Cały zakład elektrycznie oświetlony, posiada własną kaplicę, aptekę sezonową, pocztę i telegraf, trzy restauracje, własną piekarnię i rzeźnię, a różnorodne sklepy w dużym budynku „Bazar“ umieszczone, zaopatrzone są w najróżnorodniejsze potrzeby.

Podczas picia wód dwa razy dziennie przez dwie godziny grywa orkiestra doborowa, a liczne zabawy urządzone dla dzieci i reuniony w sali balowej, koncerty i przedstawienia teatralne, lawn-tennis, strzelnica, kręgielnia, krokiet i t. p. rozrywki służą do uprzyjemnienia pobytu kuracjuszy.

Iwonicz obfituje w liczne spacery, bądź bliższe w lesie zakładowym, dobrze utrzymanym, 600 morgów wynoszącym, do stawu, sławnej Bełkotki, na Połoniny, bądź też dalsze pieszo lub powozami w okolicę.

Dodać jeszcze należy, że stacja kolejowa jest zaledwie 11 kilometrów od zakładu oddaloną i że połączenie jej z Krakowem i Lwowem wygodne, 3 razy dziennie bez przesiadania.

Wobec tych wszystkich zalet, słusznie należy się pod każdym względem Iwoniczowi pierwszeństwo między innymi zdrojowiskami jodowymi i usprawiedliwiona jest nazwa „Księcia wód jodowych“ nadana mu przez ś. p. Dietla.

RABKA: Źródło Maryi.

Kilka dat statystycznych o ruchu i rozwoju c. k. Zakładu zdrojowego w Krynicy w r. 1905

podał

A. Grabowski

c. k. komisarz powiatowy i zarządca zdrojowy.

Pomimo niekorzystnego położenia politycznego na dalekim Wschodzie i pomimo wypadków w Królestwie Polskiem należał sezon kąpielowy w r. 1905 do jednych z najświetniejszych, co jest najlepszym dowodem, że zdrojowisko nasze coraz bardziej i coraz szybciej się rozwija.

Według listy gości ogłaszanej w ilustrowanym tygodniku *Krynica*, wydawanym podczas sezonu kąpielowego kosztem Komisji zdrojowej, wynosiła w sezonie 1905 r. ogólna frekwencja 7405 osób, czyli przewyższyła frekwencję z roku 1904 o 1053 osób.

Z tej ogólnej cyfry przypada na właściwych kuracjuszy 5685 osób, 1720 na przejezdnych.

Według miejscowości, z których goście kąpielowi przybyli, przedstawia się ogólna frekwencja jak następuje:

	Rodzin	Mężczyzn	Kobiet	Dzieci ni- żej lat 10	Razem osób
Z Król. Galicyi i W. Księ- stwa Krakowskiego . . .	3805	1523	3483	962	5968
Z Bukowiny	4	—	6	2	8
Z Czech	2	5	1	—	6
Z Istrii	1	1	1	—	2
Z Morawii	2	2	—	—	2
Z Niższej Austrii	12	19	4	2	25
Z Śląska	4	4	3	—	7
Z Tyrolu	1	1	—	—	1
Z Węgier	35	30	11	5	46
Z Bośni i Hercegowiny . .	1	1	1	—	2
Z Królestwa Polskiego i Ro- syi	1065	325	740	202	1267
Z Belgii	1	—	1	—	1
Z Francji	3	3	2	2	7
Z Niemiec	27	24	19	6	49
Z Rumunii	1	—	1	—	1
Z Szwa caryi	1	—	1	—	1
Z Włoch	1	2	3	1	6
Z innych części świata . .	6	3	4	—	7
Razem bawiło w roku 1905	4971	1943	4280	1182	7405
Ponieważ w r. 1904 bawiło okazuje się, że w sezonie 1905 r. bawiło więcej o	4251	1433	4069	850	6352
	720	510	211	332	1053

Procentowo wynosiła frekwencya z Galicyi 80%, z Królestwa Polskiego 17%, z reszty prowincyi 3%.

W porównaniu z sezonem w r. 1904 wzrosła frekwencya gości z Galicyi o 3,6%, natomiast liczba gości z Królestwa Polskiego spadła o 3,1%.

Według płci wynosił procent mężczyzn 26,2%, kobiet 57,8%, dzieci mniej lat 10 — 16%.

Lekarze.

Oprócz lekarzy rządowych, Dra Leona Kopffa (dom „pod Topolami“) i rady ces. Dra Henryka Ebersa, kierownika Zakładu hydropatycznego, ordynowali w sezonie 1905 następujący lekarze: Doktorowie: Julian Aronsohn, Zygmunt Ashkenazy, Ignacy Better, Maksymilian Cercha, Klemens Dębicki, Franciszek Kmietowicz, Stanisław Lewicki, Andrzej Lorentski, Józef Mayer, Włodzimierz Serkowski (dentysta), Bolesław Skórczewski, Teofil Tyszecki (dentysta), Zygmunt Wąsowicz, Emanuel Zarzycki.

Rozumie się, że wskutek większej frekwencyi i liczba wydanych kąpielei w sezonie 1905 była znacznie większa. Pomimo tego nie było tyle skarg na brak kąpielei jak w latach poprzednich, a to z tego powodu, że publiczność zwłaszcza potrzebująca rzeczywiście systematycznej kuracyi przyszła do przekonania, że daleko korzystniej w tym celu przyjechać na I. sezon, w którym nie daje się odczuwać brak kąpielei, a stan powietrza sprzyja kuracyi w zupełności, pomijając już tę okoliczność, że ceny pomieszczeń w budynkach rządowych i ceny kąpielei są o 25% niższe.

To też I. sezon w r. 1905 był bez porównania lepszy od swych poprzedników, co poniżej umieszczone zestawienie dowodnie stwierdza:

W sezonie I. roku	Wynosiła frekwencya osób	Wydano kąpielei (procedur)		
		mineral.	borowin.	hydropat.
1904	2.117	12.661	4.023	1.398
1905	2.624	14.145	4.999	1.605
czyli więcej o	507	1.484	976	207

Szczegółowe zestawienie wydanych kąpielei przedstawia się w porównaniu z sezonem 1904 następująco:

I. Kąpiele z wody mineralnej.

a) Sprzedano biletów na kąpiele:

	w roku 1905	w roku 1904	czyli wię- cej o	czyli mniej o
salonowe	1.071	517	554	—
I. klasy	13.114	12.602	512	—
II. „	23.421	21.005	2.416	—
III. „	26.081	21.450	4.631	—
dla dzieci	940	958	—	18
dla dorosłych za połowę ceny	3.849	3.667	182	—
za połowę ceny dla dzieci	126	42	84	—

b) wydano biletów bezpłatnych:

	w sezonie 1905	w sezonie 1904	czyli wię- cej o	mniej o
lekarzom	2.060	1.693	367	—
redaktorom	60	104	—	44
korespondentom i biednym	2.249	1.793	456	—
urzędnikom i słu- gom miejscowego sezonowego urzę- du pocztowego i personalowi za- kładu zdrojowego dzieciom	729	1.793	—	1064
	27	15	12	—

Razem wydano ką- pielei mineralnych	73.737	65.639	8.088	—
--	---------------	---------------	--------------	----------

II. Kąpiele borowinowe.

a) sprzedano biletów:

	w sezonie 1905	w sezonie 1904	więcej o	mniej o
I. klasy	2.988	3.378	—	390
II. „	13.521	11.953	1.568	—
III. „	3.890	3.291	599	—
za połowę ceny	1.694	1.650	44	—

b) wydano bezpłatnie:

	w sezonie 1905	w sezonie 1904	a więc więcej	mniej o
lekarzom	723	513	210	—
redaktorom	—	20	—	20
korespondentom i biednym	710	628	82	—
urzędnikom i słu- gom urzędu po- cztowego i c. k. zakładu zdroj.	292	605	—	313

Razem wydano ką- pielei borowinow.	23.818	22.038	1.780	—
---	---------------	---------------	--------------	----------

III. Procedury hydropatyczne.

a) sprzedano biletów:

	w sezonie 1905	w sezonie 1904	więcej o	mniej o
na procedury I. i II. kl.	12.457	11.763	694	—
za połowę ceny	333	268	65	—

b) wydano bezpłatnych procedur:

	w sezonie 1905	w sezonie 1904	więcej o	mniej o
lekarzom	279	317	—	38
korespondentom i biednym	315	543	—	228
urzędnikom i słu- gom miejscowego urzędu pocztow. i zakładu zdro- jowego	—	50	—	50
Razem wydano pro- cedur hydropat.	13.384	12.941	443	—

IV. Inne rodzaje kąpiei i dodatki do kąpiei.

	w sezonie 1905	w sezonie 1904	więcej o	mniej o
kąpiele nasiadowe	2	—	2	—
gazowe	78	62	16	—
okłady borowinowe	671	558	113	—
odwar z igliwia	1.327	1.942	—	615
kąpiele z wody słod- kiej	91	118	—	27

Dochód brutto wynosił:

	w sezonie 1905	w sezonie 1904	więcej o	mniej o
za kąpiele mineralne . K	95.502-20	84.805-10	10.697-10	—
„ borowin.	53.463-75	50.635-15	2.828-60	—
procedury hydropat.	13.552-42	13.014-54	537-88	—
za dodatki do kąpiei i za inne rodzaje ką- piei	901-90	1.148-60	—	246-70
należytość manipula- cyjna od bezpłatnych biletów wyniosła	822-10	796-40	25-70	—
Ogólny dochód brutto za kąpiele wynosił K	164.242-37	150.399-79	13.842-58	—

Nieznaczny spadek w kąpielach borowinowych w II sezonie z r. 1905 w porównaniu z rokiem 1904 tłumaczy się tem co już na wstępie wspomniano, że stosunkowo większa ilość osób, jak w roku ubiegłym, przeprowadzała kurację w I. sezonie, jak to ze znacznie większej ilości wydanych kąpiei borowinowych w porównaniu z rokiem 1904 jest widocznem.

Ilość wydanych w roku 1905 kąpiei zestawiona według sezonów przedstawia się w porównaniu z rokiem 1904 następująco:

Rodzaj kąpiei	I. sezon		czyli w roku 1905		II. sezon		czyli w roku 1905		III. sezon		czyli w roku 1905	
	1904	1905	więcej	mniej	1904	1905	więcej	mniej	1904	1905	więcej	mniej
mineralne	12.661	14.145	1.484	—	43.818	46.325	2.507	—	7.847	12.507	4.660	—
borowinowe	4.023	5.160	1.137	—	15.028	14.279	—	749	2.679	4.387	1.708	—
hydropatyczne	1.398	1.605	207	—	10.226	9.988	—	238	905	1.598	693	—

Porównując w ogólności poszczególne sezony z r. 1905 z sezonami w r. 1904 okazuje się z powyższego zestawienia, że stosunkowo najlepszym był sezon trzeci, co należy zawdzięczyć slichzej jesieni, jakaśmy mieli w r. 1905. Największa ilość wydanych w jednym dniu kąpiei wynosiła w sezonie r. 1905:

Kąpiei mineralnych 874
„ borowinowych 280 czyli,

że na jedną wannę w łaźniakach mineralnych (86 wannie) wypadło 10 kąpiei dziennie, w łaźniakach borowinowych (27 wannie) również przeszło 10 kąpiei dziennie, czyli, że były dni, w których wydawano w łaźniakach mineralnych i borowinowych przez 10 godzin kąpiele.

Według miesięcy wydano przeciętnie w jednym dniu kąpiei:

	w czerwcu,	lipcu,	sierpniu,	wrześniu
mineralnych	426	733	761	402
borowinowych	157	220	240	141

Wartość wydanych i półpłatnych biletów kąpielowych wynosiła w roku 1905 kwotę 17.039 K 28 h, z czego przypada na

- 1) lekarzy 5.282 K — h
- 2) redaktorów 111 „ — „
- 3) urzędników i sług miejscowego sezonowego urzędu pocztowego i Zakładu zdrojowego 1.703 „ 90 „
- 4) tych, którzy uzyskali z c. k. Namiestnictwa lub z Ministerstwa bezpłatne kąpiele 5.170 „ 41 „
- 5) tych, którzy otrzymali półpłatne bilety kąpielowe 4.771 „ 97 „

Razem 17.039 K 28 h.

Wysyłka wód mineralnych.

W roku 1905 wysłano ledwo 12.416 flaszek wody mineralnej, z czego przypada na źródło główne 11.650, na źródło słotwiński 766 flaszek.

W porównaniu z rokiem 1904, w którym wysłano 16.356, spadł eksport w r. 1905 o 3.940 flaszek.

Na ten niekorzystny wynik wpłynęły przede wszystkim niekorzystne stosunki polityczne w Królestwie Polskiem, które jest głównym odbiorcą wody krynickiej. I tak, kiedy w r. 1904 wysłano do Królestwa 10.680 flaszek, w r. 1905 wysłano tylko 7.740, a więc o 2.940 flaszek mniej.

Drugim powodem upadku eksportu wód mineralnych krynickich jest także ten, że nawet niezamożni chorzy wolą przyjeżdżać do Krynicy i na miejscu odbywać kurację aniżeli pić wodę mineralną w domu. Okoliczność tę stwierdza dowodnie frekwencya osób z Galicyi, która w sezonie 1905 wynosiła 5.968 osób, czyli, że była

o 1.114 osób większą jak w sezonie 1904, podczas gdy konsumpcja wody mineralnej, która w r. 1904 wynosiła 5.276 flaszek, spadła w r. 1905 na 4.236 flaszek.

Procentowo przedstawia się wysełka wód krynickich w roku 1905 jak następuje:

Królestwo Polskie i Rosya	62·3%
Galicya i inne kraje austriackie	34·3%
Niemcy	3·4%

Domy czynszowe

przyniosły dochodu brutto 47.706 K 96 h, czyli w porównaniu z rokiem 1904 o 2.833 K 19 h więcej.

Wartość udzielonych zniżek w bezpłatnych i półpłatnych mieszkaniach wynosiła 2.793 K 49 h.

C. k. Ministerstwo rolnictwa chcąc podnieść zbyt niskie dochody z domów czynszowych zarządziło z dniem 1, stycznia 1906 podwyższenie cen tak mieszkań rocznych jak i sezonowych o 10%.

Ogólny dochód c. k. Zakładu zdrojowego.

wynosił w roku 1905 brutto 227.833 K 93 h, czyli w porównaniu z r. 1904, w którym było dochodu 212.948 K 74 h, był o 14.885 K 19 h większy.

Ulepszenia i adaptacje.

Z większych i ważniejszych ulepszeń, które wprowadzono w roku 1905, zasługuje przede wszystkim na uwagę nowe ujęcie źródła Słotwińskiego i źródła „Dobrodzieja“. Woda z pierwszego źródła używana chętnie do picia była dotąd bądź czerpaną naczyniami wprost ze źródła, bądź wlewaną do flaszek. Przez ten proceder traciła woda niewątpliwie na wartości, tracąc bardzo wiele kwasu węglowego, a nadto sposób ten czerpania wody pozostawiał wiele do życzenia pod względem sanitarnym.

Aby temu zapobiedz, przykryto źródło słotwińskie po należytem nowem ujęciu go w cembrzynę kamionkową — taflą szklaną — a natomiast zbudowano w odległości 20 mt. od źródła pawilon, do którego jest doprowadzoną wodą ze źródła i gdzie odbywa się napełnianie flaszek i naczyn przy kurekach wypływowych.

Oprócz ujęcia źródła Słotwińskiego, ujęto podobnie źródło zwany „Dobrodziejem“ znajdujący się w podwórzu łazienek mineralnych, którego wody używa się do kąpieli.

Przez należyte ujęcie tego źródła — usunęło się możność dopływu wód zaskórnych — tak, że woda tego źródła nie ustępuje pod względem zawartości kwasu węglowego źródłowi głównemu.

Powyższe roboty wykonała kosztem 8.469 K 65 h znana firma krakowska „Inżynier L. Nitsch i Spółka“ pod każdym względem wzorowo.

Oprócz ujęcia powyższych dwóch źródeł mineralnych, ujęto także źródło wody słodkiej znajdujące się opodal źródeł już ujętych na łące t. zw. „na Wronowem“ i włączone je do wodociągu zakładowego, przezco powiększono wydajność dzienną tego wodociągu o 10 m³ dziennie.

Oprócz tych znaczniejszych robót wykonano cały szereg mniejszych adaptacji, z których wspomnę tylko o zastąpieniu podłóg drewnianych w 3 gabinetach kąpielowych w I. kl. łazienek mineralnych — posadzką kamionkową, o wymianie okien frontowych w łazienkach mineralnych o szybach małych na okna wielkie, o zrobieniu dalszych dwóch wanien w łazienkach mineralnych na I. piętrze ogrzewanych systemem Wächtlera na system ogrzewania Schwarza — etc. etc.

Wkońcu wypada wspomnieć o świeżem wymalowaniu sali restauracyjnej w domu zdrojowym kosztem 1000 K przez znanego malarza dekoracyjnego A. Tucha z Krakowa.

Stan powietrza.

W sezonie 1905 dopisywała niemal przez cały czas piękna pogoda. Najpiękniej i najcieplej było w sierpniu i we wrześniu. W miesiącu sierpniu padał deszcz 6 razy, w miesiącu wrześniu 8 razy. Dnia 7. października spadł pierwszy śnieg.

Najniższa temperatura wynosiła dnia 10. października o 7-ej rano — 1·1° C., najwyższa 5. sierpnia w południe + 28·6° C.

Stan zdrowotny.

był w sezonie 1905 znakomity. Prócz jednego lekkiego wypadku zawleczzonego duru brzuszego w domu prywatnym i jednego wypadku również zawleczzonej błonicy, w których chorych bezzwłocznie izolowano w zakładowym domu izolacyjnym — przezco zapobieżono ewentualnemu rozszerzeniu się choroby — nie było żadnych innych wypadków chorób zakaźnych w sezonie 1905 roku.

KRYNICA: Molyw z parku.

Literatura

Oprócz tygodnika ilustrowanego *Krynica*, wydawanego podczas sezonu kąpielowego kosztem Komisji zdrojowej, zestawił Zarząd zdrojowy zwięzły prospekt dla gości przybywających do Krynicy p. t. „Krynica, c. k. Zakład zdrojowy w Galicyi“.

Podobnie jak niniejsze sprawozdanie ogłosił drukiem zarządca zdrojowy c. k. komisarz powiatowy A. Grabowski w osobnej odbitce p. t. „Kilka dat statystycznych o ruchu i rozwoju c. k. Zakładu zdrojowego w Krynicy w r. 1904“.

Wkońcu napisał praktykujący w Krynicy Dr. Zygmunt Wąsowicz rozprawkę p. t.: „Ścieżki do leczenia terenowego w Krynicy“, która to broszurka opatrzona planem sytuacyjnym ścieżek terenowych, ułatwia chorym przeprowadzenie racjonalnej kuracji terenowej.

Wiadomości bieżące.

Frekwencja w naszych zdrojowiskach:

W Ciechocinku bawiło do	3 lipca	b. r. osób	4.146
w Iwoniezu	" " 25 czerwca	" "	1.421
w Krynicy	" " 4 lipca	" "	3.227
w Rabce	" " 10 " "	" "	1.701
w Rymanowie	" " 30 czerwca	" "	695
w Szczawnicy	" " 7 lipca	" "	1.307
w Truskawcu	" " 1 lipca	" "	1.215
w Zakopanem	" " 8 " "	" "	3.704

Krajowa Rada kolejowa na posiedzeniu odbytem przed kilku dniami we Lwowie pod przewodnictwem marszałka krajowego hr. Badeniego, między innymi uznała za zasługujące na poparcie kraju budowę nowych lokalnych kolei: Borysław - Truskawiec - Siebusk i Muszyna - Krynica. Nadto przekazała Rada Komitetowi ściślejszemu do zbadania projekt budowy kolei Zakopane - Świnnica i urządzenia ruchu automobilowego do zdrojowisk krajowych.

W Ciechocinku liczba gości kąpielowych w pierwszym sezonie r. b. równa się zeszłorocznej, do dnia 16. czerwca bowiem zapisano osób 2.813, gdy w tym samym czasie roku zeszłego było ich 2.836.

Zarząd kąpielowy dokłada wszelkich starań, ażeby zakład ciechociński postawić na właściwej stopie, dowodem czego wybudowanie i oddanie do użytku publicznego przed trzema laty wzorowo i z komfortem urządzonych łązerek błotnych Nr. 3, a w r. b. łązerek solankowych Nr. 4, jak również rozszerzenie i wzorowe prowadzenie parku.

Szkoda tylko, że deszcze i zimna, które trwały bez przerwy od 2-ech tygodni, nie tylko nie dały możności korzystania ze spacerów, ale i bardzo wielu chorych zniewoliły do przerywania kuracji.

Bawi tu i teatr polski pod dyrekcją Felicyana Felińskiego, którego artyści dowiedli, że mogą zaspokoić wybredne nawet gusta warszawian. Dobry jest zespół drużyny w komediach swojskich, doskonale wyreżyserowanych przez p. Halickiego, szkoda tylko, że tak mało uwzględnianych przez reżysera w stosunku do fars i operetek.

Do składu trupy należą między innymi pp. Wojnowska i Fertnerówna, pp. Zawadzki, Żyliński, Demosławski, Jerzyński i Pawłowski.

Z przyjemnością zaznaczyć należy i tę osobliwość Ciechocinka, że niema tu wcale kradzieży, rozbojów i rabunków; kto więc zmuszony jest leczyć się solanką lub błotem, jak również potrzebuje i uspokojenia nerwów po chwilach pełnych niepokoju i wstrząśnień, przebytych w większych miastach, niech spieszy tu, bez względu na to, że jest to uzdrowisko krajowe, nie zaś zagraniczne.

W dniu 30 z. m. skończył się pierwszy sezon trwający sześć tygodni bez mała t. j. od 21 maja. Wykazy urzędowe podają 3.736 osób przybyłych do Ciechocinka w pierwszym sezonie. Kąpeli solankowych wydano 28.673, w tej liczbie bezpłatnych 8.461, borowinowych (błotnych) 4.431,

kwasoweglowych 1.329, elektrycznych 17, świetlnych 31, zabiegów hydropatycznych 1.299, łązni parowych 387 i inhalacji 3.821.

Posiedzenie lekarzy zdrojowych w Ciechocinku odbyło się dnia 25 z. m. pod przewodnictwem prof. dra med. Brusianina w sali Zarządu. Na posiedzeniu tem podnoszone były następujące kwestye: 1) Dr. Ignacy Dembicki poparł swój dawniejszy projekt wybudowania przez zakład domu izolacyjnego dla chorych zakaźnych; na razie wybrano komisję, składającą się z prof. higieny dra Brusianina, dra Arnsteina, projektodawcy, dra H. Lubowskiego i dra Rupertha, która przyszedłemu zebraniu lekarskiemu ma przedstawić swoje wnioski. 2) Dr. F. Jezierski podniósł sprawę, niejednokrotnie omawianą na poprzednich zebraniach lekarskich, o konieczności urządzenia specjalnego lokalu, dla pomieszczenia niezamożnych przyjezdnych, w razie przypadkowej niezakaźnej choroby; prof. dr. Brusianin wyjaśnił, że Zarząd zakładu posiada na ten cel dwa łóżka w szpitalu św. Tadeusza, gdzie też niejednokrotnie byli umieszczani chorzy.

Zarząd zakładu Ciechocińskiego postanowił przystąpić do prac przedwstępnych, w celu urządzenia kanalizacji w Ciechocinku. Wykonanie projektu powierzone inżynierowi panu Rutkowskiemu, który niezwłocznie do wykonania tegoż ma przystąpić.

W Truskawcu już się roi. Wszystkie wille mają gości. Tego roku mnóstwo osób przybyło już lub jeszcze przybędzie z Królestwa, jak zresztą do wszystkich zdrojowisk.

Już się rozpoczęły „ciągi” artystyczne. Rozpoczął Lelewicz, który przy rozsprzedanej zupełnie sali, 5 bm. urządził wieczór serdecznego śmiechu, tak, że zmuszono po prostu do powtórzenia w dniach najbliższych. Na nudy

kąpielowe Lelewicz jest najlepszym lekarstwem. Poza tem czeka nas cały szereg większych, lub mniejszych przyjemności.

Pierwszy sezon w Krynicy. Najstarsi goście kryniccy nie pamiętają takiego natłoku gości i takiego ożywionego ruchu kąpielowego, jaki panował w tegorocznym pierwszym sezonie. Poniżej umieszczone zestawienie z ubiegłych trzech lat najlepiej ilustruje olbrzymi i nagły rozwój zdrojowiska.

RYMANÓW: Źródło i Pogoń.

W l. sezonie roku	Wynosila frekwencja osób	Wydano kąpeli		
		mineral.	borowin.	hydrop.
1904	2.117	12.661	4.023	1.398
1905	2.624	14.145	4.999	1.605
1906	2.865	16.725	5.590	1.807

Z dniem 6. b. m. zostały oddane do użytku kuraczu-szów nowo urządzone gabinety kąpielowe na I. piętrze w łązierenkach mineralnych w I. pawilonie. Sprowadzona ze źródła Słotwińskiego rurociągiem woda mineralna zasila 7 waniem

I. klasy przez 6 godzin dziennie. Ceny tych kąpielii są te same, co kąpielii mineralnych ze źródła głównego. Kąpiele wydaje się w godzinach od 7-mej do 10-tej przed południem i od 4-tej do 6-tej po południu.

Teatr w naszych zdrojowiskach. W Krynicy od 6-go bm. daje przedstawienia Teatr miejski ze Lwowa pod dyr. L. Hellera, w Truskawcu trupa stanisławowska z dyr. Müllerem, w Zakopanem zaś lwowski Teatr ludowy, który zapewnił sobie szereg gościnnych występów pani Bednarzewskiej i p. Rom. Żelazowskiego.

Wydział Tow. Tatrzańskiego czyni przygotowania, aby w jak najkrótszym czasie rozpocząć roboty około budowy schroniska przy Morskiem Oku. Obecnie chodzi o wybór odpowiedniego przedsięwzięcia, któremu można oddać roboty. Według powziętego zamiaru, w tym roku miałyby być przeprowadzone wszystkie przygotowawcze roboty, tak aby schronisko r. 1908 oddane zostało do użytku publicznego.

Dotychczasowe schronisko przy Morskiem Oku już otwarte; objął je nowy dzierżawca p. Bauer. Mimo, że sezon zaledwie się rozpoczął, schronisko jest licznie przez turystów odwiedzane.

Wydział Towarzystwa rozpoczął rozsyłać swym członkom piękny *Pamiętnik* za r. 1906. Jest to album formatu zwykłej czwórki. Tytułowa karta wydrukowana oryginalnie; dalej znajduje się część sprawozdawcza, podająca wyczerpującą materjał o działalności Towarzystwa i jego oddziałów: czarnohorskiego, pienińskiego i babiogórskiego, szczegółowe zestawienia rachunkowe z funduszy Towarzystwa, lista członków we wszystkich dzielnicach Polski i za granicą oraz życiorys, poświęcony pamięci zasłużonego członka wydziału i sekretarza s. p. Walerego Eljasza Radzikowskiego.

Do *Pamiętnika* dołączonych jest dziesięć tablic, wykonanych bardzo starannie w pracowni p. Trybalskiego w Krakowie, a przedstawiających widoki z Tatr i wschodnich Karpat około Czarnejhory. Widoki, prawdziwa ozdoba *Pamiętnika* są następujące: 1) Podój owiec na przystopie miętusim; 2) Dolina Miętusia z widokiem na turnię Kończystą (Eljasza); 3) Ganek na tle Gerlachu; 4) Ganek od wschodu; 5) Wschodni szczyt Żelaznych Wrót; 6) Staw Litworowy; 7) Widok z przełęczy Baraniej ku Durnemu; 8) Siniak od południowego wschodu; 9) Na Siniak; 10) Mały Gorgan na tle Doboszanki.

W niedzielę dnia 9. b. m., pod przewodnictwem prezesa Tow. Tatrzańskiego prof. Dra Szajnochy, zebrała się przy Morskiem Oku komisja wydziału Tow., zajmująca się sprawą budowy nowego Schroniska przy Morskiem Oku. Komisja, w której wzięli udział należący do Towarzystwa technicy, obmyśliła na miejscu usytuowanie budynku, wytyczyła plac pod budowę i wskazała, w jakiej mierze uledek musi skopaniu morena, zamykająca jezioro, przy której stanie Schronisko. Miejsce pod budynek wybrano doskonałe; z werandy Schroniska w tym punkcie przybywający goście będą mieli wspaniały widok na słynne szczyty, otaczające jezioro, jak Mięgusowiecki, Rysy, Żabi, Miedziane i t. d.; u stóp schroniska leżeć będzie olbrzymia szyba jeziora; będzie je można stąd oglądać całe. Po dopełnieniu czynności wstępnych, rychło przeprowadzenie budowy ułatwiła dyrekcja Kasy Oszczędności m. Krakowa, która pod przystępnymi i bardzo korzystnymi warunkami udzieli pożyczki na podstawie uchwałonej przez Sejm krajowy corocznej subwencji aż do ukończenia budowy.

Warszawskie kolonie letnie. Obecnie przebywają dzieci już w 10-iu koloniach.

W dniu 6-ym czerwca wyprawiono 54 dziewczynki z 2 dozorczykami do Leszna pod Błoniem. Jest to jedna z najdawniejszych kolonii, utworzona i całkowicie utrzymana przez p. Jana Bersohna. W ciągu lata znajduje tu pomieszczenie 162 dzieci.

W dniu 7-ym czerwca wyjechali chłopcy w liczbie 50 z dwoma dozorcami do Psar w Łęczyckiem. Gościna to bez-

płatna, ofiarowana i sownie wspierana przez Tow. przemysłowe „Leśmierz“.

W dniu 8-ym czerwca nastąpił wyjazd 90 chłopców z 3 dozorcami do Poborza pod Pniewem. I tu koloniści mieli znajdując pomieszczenie bezpłatne, dzięki ofiarności właściciela dóbr p. Skarzyńskiego.

Dnia 9-go czerwca wyjechały do Życzyna dziewczynki w liczbie 50 z 2 dozorczykami. Kolonia ta, położona w okolicy Puław, jest jedną z najdawniejszych. Utworzyła ją s. p. Wesslowa, po jej śmierci zaś udziela tu pomieszczenia dla małych kolonistek syn nieboszczki p. Stanisław Wessel.

Dnia 11-go czerwca wyprawiono do Grzegorzewa pod Tłuszczem 90 chłopców z 3 dozorcami. Właściciel dóbr, p. Brzeski, uwzględniając trudne położenie instytucji, oddał w r. b. pomieszczenie dla kolonistów naszych bezpłatnie. Kolonia istnieje tu od lat 8 i poprzednio zawsze Tow. kolonii letnich lokal opłacało.

Nakoniec dnia 12-go czerwca wyprawiono do Obór pod Ciechanowem 50 dziewczynek z 2 dozorczykami. Tu dzieci po raz pierwszy znalazły schronienie letnie dzięki ofierze p. Kajetana Piechowskiego.

W chwili, kiedy piszemy to sprawozdanie, przebywa na wsi i w Ciechocinku 934 dzieci, mianowicie 530 chłopców i 404 dziewczynki.

W tych dniach już zacznie się powrót dzieci z pierwszego sezonu 4-tygodniowego i wyjazd nowych, równie licznych gromadek na sezon drugi.

Do dwóch kolonii, do Ojrzanowa (20 chłopców) i do Sannik (20 dziewczynek), dzieci wysłane będą na 6 tygodni dopiero w pierwszych dniach lipca. Są to kolonie utworzone i utrzymywane całkowicie przez rodzinę Natansonów i panią Stefanową Dziewulską.

Warszawskie kolonie letnie dla kobiet. Młoda, bo zaledwie przed kilku tygodniami zarejestrowana instytucja kolonii letnich dla kobiet, rozwija energiczną i owocną działalność. Dzięki datkom członków i ofiarności obywateli, pp. Stanisława Skarzyńskiego i Daszewskiego, którzy ofiarowali mieszkania, złożone z kilku pokoi i kuchni na użytek kolonii (p. Skarzyński w Wierzbicy, p. Daszewski w Laskach), dwie partye pracownic, obejmujące 44 osoby, zaczęły już korzystać z tak koniecznego dla nadwątlonych sił wywczasu.

W Kosowie w lecznicy Dra Tarnawskiego bawią obecnie p. Ignacy Chrzanowski z żoną, znany literat i redaktor „Ateneum“ z Warszawy, państwo Flondorowie z Bessarabii, p. Żukotyński z Podola, dr. Świąciecki, literat ruski ze Lwowa, ks. kanonik Guta, p. Mieczysław Geniusz, inżynier z Port Said z Egiptu, ks. Kubas z Tarnowa, dr. C. Podlewski z Tarnopola, br. Czechowiczowa ze Lwowa, kilku urzędników ze Lwowa, Wiednia i Stanisławowa, wiele kobiet i młodzieży z Warszawy i Lwowa, ogółem około 50 osób. Wśród korzystających z lecznicy spotyka się nierzadko panie, które przyjechały do dra Tarnawskiego jedynie w celu należytego poznania prawideł higieny, tak bardzo u nas zaniedbanej, wyuczenia się gimnastyki, zabiegów wodnych i higienicznego odżywiania i hartowania dzieci.

O Jaremczu pisze korespondent „Słowa Polskiego“: „Nie do uwierzenia, jak tu w ciągu niespełna roku wszystko powyrastało. Każdy z domków drewnianych, który przed kilku laty był jeszcze zbytnio wystawiony na działanie promieni słonecznych, dziś już prześwieca tylko białymi ścianami, w pośród gęstych szpalerów puszystych sosen amerykańskich! Co willa — to ogród cienisty! Jak tu ślicznie, doprawdy jak ślicznie!

Postęp na każdym kroku! Klub jaremczański, którego „factotum“ jest obecnie p. Skrzyński, dołożył wszelkich starań, aby miłośnicy naszego ustronia byli z pobytu zadowoleni! Deptaki spacerowe są oczyszczone i utrzymane doskonale... Obok głównej „avenue“ t. zw. „ścieżki Alfreda“ jest rondo obszerne kamiennymi ławkami okolone i kioski w rondzie dla muzyki. Ustalono linię demarkacyjną oddziałów kąpielowych dla mężczyzn i dla kobiet i zaopatrzono je

w ławki. Jest beczka nowa, sikawka, przybory do skrapiania ulic, a co najważniejsze i co wielu jak najwięcej cieszy: w nowem zabudowaniu Hanusa będziemy mieli filię znakomitej apteki z Delatyna, drogueryę p. Rudolfa Kuhlego, gdzie prócz medykamentów zaopatrzyć się będzie można we wszystko, co ma styczność z higieną...“

Tymczasem dochodzą wieści, że sprawa rychłego urzędzenia tartaku i kamieniołomu w sąsiedztwie wodospadu, jednego z najpiękniejszych uzdrowisk w górach naszych to nie potworna plotka tylko, ale prawda, która ma wystąpić niebawem w całej brutalnej swej nagości!

Najmilszem miejscem przechadzek w Jaremczu jest uroczy nad stromym brzegiem Prutu, gościniec ku Mikuliczynowi, cieniem wysokich świerków w wspaniałą parkową zmieniony aleę. Proszę sobie przedstawić ten gościniec, na którym dzień cały żłobić będą brudzy ciężkie wozy, wlokące kamień na stację lub deski z tartaku. A z jednej strony huk rozsadzanych dynamitem skał i ostry, zrący pył łupanego kamienia, a z drugiej całodzienny świst i jęk różnietego piłami drzewa, oczywiście z towarzyszeniem kłębow dymu dławiącego z lokomobili i sygnałów świstawki parowej lub jeszcze miłszej syreny... Śliczna, ponętna perspektywa bardzo higienicznej desinfekcyi górskiego powietrza i wyborna gimnastyka chorych nerwów! Naturalnie, że i Prut także dozna niebawem zbawiennych skutków nowych urzędzeń, bo gdzieś przecież muszą spłynąć odpadki z tartaku... wobec czego będziemy mieli i kąpiel także dosyć urozmaiconą. Będziemy mieli wkrótce to wszystko, jeśli czynniki decydujące i uprawnione do zabierania w tym względzie głosu, patrzeć będą z zupełną obojętnością: na samowolną gospodarzę żadnych jak największego zysku jednostek, które na dobro ogółu snąć najmniejszego nie mają względu!

Żywy i energiczny protest ze strony tych wszystkich, którym rozwój ślicznego uzdrowiska Jaremcza leży na sercu: winien bezzwłocznie położyć skuteczną tamę takiemu wandalizmowi.

Prusak w Tatrach. *Pester Lloyd* donosi z Lewoczy: Między ks. Hohenlohem a węgierskiem Towarzystwem karpackiem przyszło do zatargu z powodu następującego: 'Trzy lata temu zawarł był książę z Towarzystwem układ, mocą którego zobowiązał się dozwolić turystom przechodu po swoich posiadłościach w Tatrach, tudzież wybudować kilka schronisk. Pomimo kilkakrotnych nalegań książę jednak schronisk tych nie wybudował, a obecnie nawet wręcz odmówił spełnienia układu. Ma on być zawziętym na Towarzystwo karpackie z tego powodu, że nie udało się mu nabyć Tatr Bialskich, chociaż miasto Biała (ze sławną jaskinią) już się na odstąpienie zgadzało.

Związek turystyczny. Osobny komitet mający na celu zorganizowanie „Krajowego Związku turystycznego“ rozesłał do bardzo wielu osób w mieście i kraju odezwę, zachęcającą do przystąpienia, oraz statut nowej organizacyi turystycznej, Komitet postąpił bardzo praktycznie, dołączając krótką deklaracyę, zawierającą wydrukowane zobowiązania przystąpienia do Towarzystwa. Związek ma na celu ważne zadanie rozbudzenia ruchu turystycznego w kraju i dlatego zasługuje na poparcie, tem więcej, że cała akcja znajduje się w ręku ludzi, dających najlepsze rękojmie stworzenia instytucyi praktycznej i pożytecznej zarówno dla turystyki, jak dla kraju. Obecnie prezydium krakowskiej dyrekcji kolei państwowych rozesłało po całym kraju okólnik z zawiadomieniem, że pierwsze walne zgromadzenie „krajowego związku turystycznego“ celem wyboru wydziału i ostatecznego ukonstytuowania się towarzystwa odbędzie się w Krakowie we środe 18 bm. o godz. 5 po południu w sali posiedzeń krakowskiej dyrekcji kolei państwowych (plac Matejki, l. 12, I p.).

Bilety powrotne do Zakopanego. Dyrekcya kolei państwowych w Krakowie komunikuje:

Celem ożywienia ruchu turystycznego do Tatr, zaprowadza się dla jazdy z Krakowa do Zakopanego, oraz z powrotem do Krakowa następujące bilety powrotne: 1) Bilety

powrotne pięciodniowe, nie licząc dnia wyjazdu z Krakowa, po zniżonych cenach: I klasa koron 15·70, II klasa koron 9·90, III klasa koron 5·20. Bilety te wydają kasy osobowe w Krakowie do odchodzących według rozkładu jazdy pociągów do Zakopanego codziennie aż do odwołania. 2) Bilety powrotne czternastodniowe po zniżonych cenach: II klasa koron 13·90, III klasa koron 7·40. Bilety wydają kasy osobowe w Krakowie do odchodzących według rozkładu jazdy pociągów do Zakopanego codziennie podczas letniego sezonu 1906, to jest po koniec września.

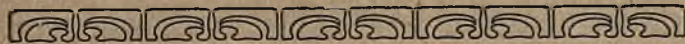
Ułgi w tej formie mają już poważne znaczenie dla turystyki i przyczynić się powinny do licznych wycieczek przez Kraków w Tatry i do Zakopanego. Ułgi, przyznane przez ministerstwo kolejowe, zawdzięczamy żywemu poparciu Koła polskiego, niemniej życzliwemu uzasadnieniu tutejszej dyrekcji kolei państwowych. Osobno podnieść należy żywą troskliwość, z jaką podniesioną przez Tow. Tatrzańskie sprawę poparł prezydent miasta, rozumiejąc bardzo dobrze, że ożywienie ruchu turystycznego i skierowanie go na Kraków przyniesie pożytek miastu i obywatelstwu.

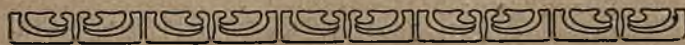
Spis lekarzy Polaków ordynujących w zdrojowiskach krajowych i obcych.

- Badenpod Wiedniem: Dr. Kümmerling.
 Biarritz: Dr. Bohdanowicz.
 Birsztany: Dr. Grodecki.
 Busko: Dr. Dymnicki, Grabowski, Majkowski, Radziszewski, Sawicki, Sulimirski.
 Bystra (Szląsk austr.): Dr. Jেকেles.
 Cudowa: Dr. Brodzki.
 Ciechocinek: Dr. Arnstein, Besiekierski (chir.), Ciagliński, Dębicki, Górski, Grudziński, Jezierski, Konarzewska, Lorentowicz, Lubowski, Malicki, Pczelin, Polikier, Przyrembel, Pyrz, Ruppert, Sinołęcki, Tannenbaum, Wolberg.
 Copoty: Dr. Sterling.
 Darków: Dr. Klimek.
 Druskieniki: Dr. Bujakowski, Szepietowski.
 Franzensbad: Dr. Moraczewska, Rosner, Steinsberg, Zeitner.
 Gastein (Hof): Dr. Jeż.
 Gleichenberg: Dr. Bulikowski.
 Gries koło Bozen: Dr. Nazarkiewicz.
 Hall (Bad): Dr. Feuerstein.
 Inowrocław: Dr. Krzywiński, Przybyszewski.
 Iwonicz: Dr. Berger, Damański, docent Gabryszewski, Lanes, Staniszewski, Stauber.
 Karlsbad: Dr. docent Biernacki, Goldwasser, Hassewicz, Kaufmann, Kołaczkowski, Kostecki, Kretowicz, Kropf, Maleszewski, Moraczewski, Scharf, Śliwiński, Süsskind.
 Kissingen: Dr. F. Chłapowski, Maciejewski.
 Kołobrzeg: Dr. A. Chłapowski.
 Kosów: Dr. Tarnawski.
 Krynica: Dr. Aronsohn, Askenazy, Better, Cercha, Dębicki, Ebers, Kmietowicz, Kopf, Lewicki, Lorentski, Mayer, Skórczewski, Tyszecki (dent.), Wąsowicz, Zarzycki, Zathay.
 Lubień: Dr. Mikolaśek, Obmiński.
 Marienbad: Dr. Dobja, Eichhorn, Harajewicz, Kwiatkowski, Ljebeskind, Reinhold, Schermant.
 Maryówka: Dr. Zakrzewski.
 Morszyn: Dr. Jasiński.
 Nałęczów: Dr. Dobrucki, Gliński, Makowski, Męczkowski, Puławski (dyr. zakład.), Rudzki.
 Nauhaım: Dr. Jankowski, Jaworowicz, Łowiński.
 Odessa: Dr. Jachimowicz.
 Oeynhausena: Dr. Janta-Pończyński.
 Ojców: Dr. Kozłowski.

Piszczany: Dr. Teichmann.
 Połąga: Dr. Skowroński, Świętochowski (zakładowy).
 Pustomyty: Dr. Hermelin.
 Rabka: Dr. Cholewicz, Kaden, Lang, Supiński (l. zakł.).
 Reichenhall: Dr. Goldschmidt, Sadowski.
 Rymanów: Dr. Bielecki, Dukiet, Regiec, Wajgiel.
 Sławuta: Dr. Dobrzycki, Dzierzbicki, Przesmycki.
 Solec: Dr. Daniewski, Knoff.
 Swoszowice: Dr. Trzciniński.
 Szczawnica: Dr. Gorski, Hammerschlag, Kołaczkowski, prof. Korczyński, Kretz, Kruszyński, Singer, Żuliński.
 Trenczyn: Dr. Filipkiewicz (lek. zakł.), Münz, Wobr.
 Truskawiec: Dr. Krzyżanowski, Mindes, Pelczar, Praschil.
 Wiesbaden: Dr. Błociszewski.
 Wysowa: Dr. Taub.
 Zakopane: Dr. Chramiec, Chwistek, Czaplicki, Dłuska, Dłuski, Gaik, Gawlik, Gruber, Janiszewski, Majewicz, Sokółowski (dent.), Tabor, Woyczyński, Żychoń.
 Żegiestów: Dr. Piotrowski.

Treść: Dr. E. Damański: Iwonicz w porównaniu ze zdrojami jodowymi pozakrajowymi. — A. Grabowski: Kilka dat statystycznych o ruchu i rozwoju c. k. Zakładu zdrojowego w Krynicy w r. 1905. — Wiadomości bieżące. — Spis lekarzy Polaków ordynujących w zdrojowiskach. — Ruch pociągów kolejowych. — Ogłoszenia.

Pierwsza krajowa Fabryka instrumentów muzycznych dętych, smyczkowych i mechanicznych
Franciszek Niewczyk
 Lwów, ul. Czarneckiego 10.

Mam zaszczyt donieść, że moją od lat 21 istniejącą fabrykę przenieśliśmy z Poznania do Lwowa i polecam mój bogato zaopatrzonej magazyn różnorodnych instrumentów muzycznych dętych, smyczkowych i mechanicznych. Ceny bardzo niskie. Naprawy uskuteczniamy najdokładniej.
 Ilustrowane cenniki franko.

Stanisław PIOTROWICZ

(dawniej Szklarski)
 Kraków, Floryańska 8
ZAKŁAD WYROBÓW RYMARSKICH.

Poleca:
 uprząże, siodła, kufry forby, necesary, pugilaresy, portfele itd.
 Przyjmuje wszelkie reperacje, wyrabia pokrowce, także według nadesłanego wymiaru kufra.

Właściciele restauracji, hotelów i kawiarni którzy chcą zaprowadzić instrument muzyczny samogrający na koncerta, zabawy lub tańce, niechaj żądają ilustrowanego katalogu

samogrających Orkiestrionów

Orkiestrion zastępuje całą kapelę. Ceny od Kor. 500. Spłaty dogodnie. Wyłączne zastępstwo dla Galicji

Jakób Kahane

główny Skład gramofonów i orkiestrionów
 Lwów, Sykstuska 12.

Nowo urządzony Skład aparatów i wszelkich przyborów do fotografii

Lwów, ulica Wałowa L. 11 (naprzeciw filii pocztowej Nr. 8).

Zaprasza wszystkich pp. Amatorów fotografów do łaskawego obejrzenia na składzie znajdujących się najnowszych modeli aparatów fotograficznych, jakoteż płyt, papierów itp. — **Cenniki wolne i opłatne.** — Na prowincję wysłała się zamówienia odwrotną pocztą wedle każdego cennika podobnej firmy i przy zamówieniach nad 10 koron opakowanie i porto **nie liczy się wcale.** Przy zakupie aparatu fotograficznego gwarantuje się za jakość aparatu i przyborów, jeżeli wybór pozostawia się naszej firmie. Uprzejmię prosimy o łaskawe porównanie cen naszego cennika z cenami firm innych, a to celem przekonania się, iż prawie wszystkie nasze towary są **o 25 procent tańsze, aniżeli u podobnych firm.**

O liczne odwiedziny prosząc — polecamy się z wysokim szacunkiem

Edm. Brodkowski.

Wyciąg z rozkładu jazdy kolei północnej.

200	640	1000	1020	355	718	525	920	231	305	↑	Kraków				↑	515	243	1009	818	1142	726	945	608	620	—
305	750	1049	1109	443	804	638	1032	316	409	↓	prz. }	Trzebinia	{ odj.	406	204	909	737	1059	629	830	524	537	—	—	
—	815	1110	527	—	659	1105	—	415	—	odj. }	prz.		311	1108	—	718	1038	—	759	—	—	—	1028	—	
—	839	1133	550	—	726	1132	—	439	—	prz. }	Szczakowa	{ odj.	243	1045	—	650	1013	—	734	—	—	—	—	1005	
—	—	—	—	—	745	1158	—	451	—	odj. }		prz.	208	—	—	631	—	—	—	—	—	—	—	958	
—	—	—	—	—	806	1219	—	507	—	↓	Mysłowice				↑	152	—	—	611	—	—	—	—	937	
—	854	1141	604	—	738	1146	—	454	—	↓	Szczakowa				↑	221	1027	1232	612	939	—	702	—	931	
—	901	1147	610	—	745	1158	—	504	—	↓	Granica				↑	214	1021	1225	605	932	—	655	—	924	

REICHENHALL

willa Schönheim

Dr. W. Sadowski

ordynuje jak corocznie od 15-go maja.

Dr. Zygmunt Czop

ordynuje jako kierownik Zakładu leczniczego jak w latach poprzednich

w Jaworzcu — Śląsk austr.**ZAKOPANE**

Zakład wodoleczniczy pomieszczony w willi przy ulicy Krupówki i willi „Adasiówce“ w Kuźnicach.

Ceny przystępne.

Dr. CHWISTEK

lekarz kierujący.

Sole do kąpiei z kwasu węglowego (CO₂)

zastępujące kąpiele w Nauheim, Kissingen i t. p.

Kąpiele te stosowane na ordynację i pod kontrolą lekarza, działają znakomicie w astmie, cierpieniach nerwowych, zapaleniach oskrzeli (bronchitis), rozedmie płuc, wadach serca, nerwowej niemocy płciowej itp., niemniej doskonały środek do pobudzenia krążenia krwi. Skutek taki sam, jak po kuracji w zdrojowiskach zagranicznych, a koszt stokroć niższy. Nabyć można w aptekach i żądać z marką fabryki „TLEN“.

Liczne zaświadczenia i podziękowania!

Oprócz kąpiei z kwasu węglowego, które w ciągu lat kilku bardzo się rozpowszechniły są: Kąpiele borowinowe z kwas. węglowym; Kąpiele borowinowe zwykłe, Francensbadzkie; Kąpiele jodowo-bromowe z kwasem węglowym; Kąpiele balsamiczno-sosnowe z kwasem węglowym.

Przyrządzanie kąpiei z naszych soli jest nadzwyczaj dogodnie, a sama kąpiel bardzo przyjemna w użyciu.

MYDŁA LECZNICZE NATŁUSZCZONE
WE WSZELKICH ODMIANACH.**MYDŁO OD ŁUPIEŻU**

wpływające jednocześnie korzystnie na porost włosów, przyrządzone podług przepisu Dra Lustra z Krakowa, specjaliści kosmetyki lekarskiej i chorób włosów.

BAY-RUM „TLEN“

znakomity środek do nacierania skóry głowy.

MYDŁO ALKALICZNE

zastosowane do cery tłustej, potyskującej — skłonnej do wagrów i pryszczy, przyrządzone podług wskazań Dra Lustra. Pod wpływem mydła alkalicznego staje się skóra biała i gładka.

MYDŁO NEUTRALNE

do pielęgnowania twarzy i rąk, przyrządzone ściśle podług przepisu Dra Lustra.

TLENOL

Woda do ust Dra Napoleona Cybulskiego, Prof. Wszeclin. Jagiellońskiej.

WSZELKIE ŚRODKI OPATRUNKOWE

poleca

LWOWSKA FABRYKA CHEMICZNA**„TLEN“****LWÓW-ZAMARSTYNÓW**

10 medali złotych i odznaczeń, w tem medal złoty z Wystawy Przyrodniczo-lekarskiej w Krakowie 1900 r.

Zakład wodoleczniczy

wody siarczano-solankowej

PODGÓRZE

10 minut drogi pieszej od Krakowa.

Lekarz zakładowy na miejscu.

Pensyonat hydropatyczny**Dr. J. Kołaczkowski****w Szczawnicy**

cały rok otwarty. Urządzenia postępowe. Nowo założony park wyłącznie dla Pensyonarzy. Kuchnia wykwinna higieniczna. — Ceny przystępne.

Zarząd.

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY**Dra T. TYSZECKIEGO**

(Z KRAKOWA)

przez lato w **Krynicy**

dom pod „Orłem“.

Fabryka Gorsetów**Franciszki Stoeger**

przeniesiona na ulicę Grodzką L. 9

I-sze piętro

wykonuje zamówienia podług miary w przeciągu 4—8 godzin.

Przyjmuje gorsety do naprawy i do czyszczenia.

Najnowszy Zakład plisowaniaprzy ulicy **Stradom 10**, w podwórzuprzyjmuje do gufrowania wszelkie materye, oraz wykonuje **Suknie** kloszowo-plisowane podług najnowszej mody paryskiej, **Bluzki** jakoteż sukienki dziecinne plisowane i w desenie, **Wolany do halek.**

Wszelkie zamówienia wykonuje się szybko i po bardzo przystępnych cenach. — Zamówienia zamiejscowe uskutecznią się odwrotną pocztą.

Rozalia Frischer.**KTO POTRZEBUJE BANDAŻA**
rupturowego

na hernię pachwinową, pępkową, pasa brzuszno dla lekkiego chodzenia lub podtrzymywania nerki wędrującej, **pończoch gumowych bez szwu, gorsetów** do prostego trzymania się i dla kalek, **sznurówek** dla pań najnowszej konstrukcji, nieszkodzących zdrowiu, lub też kto z dotychczasowego nie jest zadowolony, raczy się z całym zaufaniem udać osobiście do wynalazcy bandażów, które są polecane przez Wnych Panów Profesorów i lekarzy i zostały odznaczone na wystawach lekarskich **złotymi medalami** za przewyższanie dobrocią nie tylko wyrobów krajowych ale i zagranicznych.

Knapiński, Kraków**Sławkowska 4.**

Dostawca dla c. k. klinik, szpitali wojskowych i cywilnych.

Dla **NIEDOKREWNYCH**

HYGEA PERLE

NATURALNE WINO CZERWONE

Wyłączne zastępstwo

w Reprezentacji szczywy Krondorfskiej
Kraków, Grodzka 48.

Telefon Nr. 308.

MORSZYN

pod Stryjem — stacja kolei (3 godziny od Lwowa),
poczta i telegraf w miejscu.

Własność Towarzystwa lekarzy galicyjskich.

Zdroje wód gorzkich, solanki, borowina, hydroterapia. Nowe
piękne łaźienki, urządzenia lecznicze najnowsze, wodociąg, domy
mieszkalne bardzo wygodne, miejscowość drenami osuszona.
Wspaniały park, rozległe lasy szpilkowe, piękna okolica.

Wskazania: choroby serca, trzew brzusznych, kobiece,
diatezy, żoły i t. p.

Restauracya we własnym zarządzie.

Sezon od 1. czerwca do 30. września. — Lekarz zakładowy
(jak w roku zeszłym) *Dr. Stanisław Jasński.*

Prospekty na żądanie.

Pierwszy Zakład bandaży-ortopedyczny
H. BOGDANOWICZA z Pragi

ul. Grodzka 35. W KRAKOWIE ul. Floryańska 9.
Dostawa bandaży dla Miejsk. Kasy chorych. Specjalista
brzusznych pasów. — Dla Pań damska obsługa.

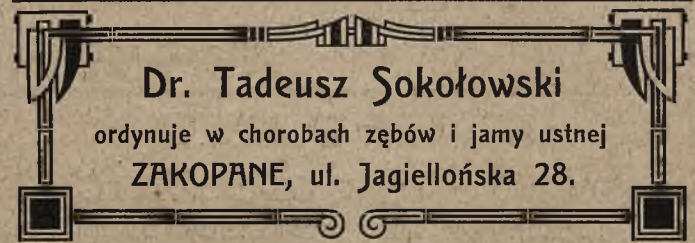
Poleca swoje własne wyroby w najlepszych
gatunkach we własnych i zagranicznych kon-
strukcyjach, pasy przepuklinowe, pachwinowe,
pępkowe, pasy brzuszne i nerkowe, kon-
strukcyi najsłynniejszych WP. Profesorów.
Sznurówki i szelki do prostego trzymania
się. Sztuczne aparaty do równania różnych
części ciała, oraz poduszki i pończochy gum-
owe. Pasy higieniczne miesięczne system
Teufla. Irrygatory, strzykawki, wata, przy-
rządy do inhalacji, prześcieradła gumowe,
suspensorya itp.

Zamówienia wykonuje się szybko i odwrotną pocztą.
Na żądanie Wielm. P. T. Klientów przychodzę lub
przyjeżdżam na prowincye!

Lecznica fizykalna
Dr. Cezara Komorowskiego
Zakład wodolecznicy

sztuczne kąpiele mineralne zastępujące kąpiele natu-
ralne krajowych i zagranicznych źródeł.

Sezon przez cały rok. — Pokoje dla chorych.
Inhalatoryum. — Elektro-mechanoterapia. — Leczenie reumatyzmu.
Kraków, Dębniki, ul. Pocztowa 112.

Dr. Tadeusz Sokołowski

ordynuje w chorobach zębów i jamy ustnej

ZAKOPANE, ul. Jagiellońska 28.

Wincenty Piwowarski

majster studniarski

zamieszkały w **Podgórzu**, ul. Targowa 1, róg ul. Józefińskiej
podejmuje się wykonania: studzien w mułkach, skałach (dynami-
tem), murowanych cegłą, z krążków betonowych, cembrowanych
ciosowych, z własnego lub bez materiału; pomp drewnianych i ze
żelaznych różnych konstrukcyj, tak ssących jak też tłoczących.

Ceny umiarkowane. — Kosztorysy darmo.

KRYNICA

Zarząd z wszelkim komfortem
urządzonego

Hotel-Pension Karolówka

zawiadamia Szanowną Publiczność,

że ma zawsze pokoje dla przejezdnych gości
od 2 koron za dobę, oraz, że w czasie od
15 maja do 30 czerwca i począwszy od
1 września, ceny dla pensjonariuszów są
o 25⁰/₁₀ zniżone.

Fortepian, wypożyczalnia książek i gry
towarzyskie na miejscu w hotelu.

Pierwszorządna Restauracya.

Bliższych szczegółów udzieli na żądanie

L. Dyczkowski, Karolówka.

TAPETY

Materye meblowe,

DYWANY angielskie i perskie. **FIRANKI** i wszelkie
dekoracye pokojowe, oraz najstarsza w kraju

Fabryka STÓR I ŻALUZJI do okien.

Wzory tapet oplatnie. — Cenniki stor gratis wysyła

W. ADAMSKI ul. Akademicka 2. **LWÓW.**

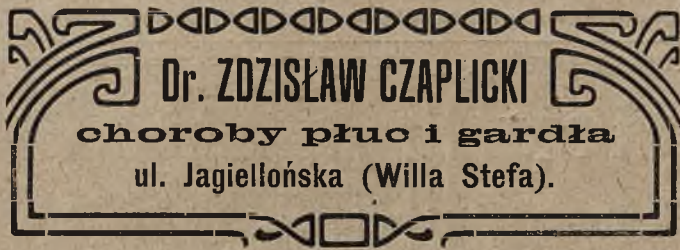
ZAKOPANE.

— B. LEKARZ SANATORYUM W ALLAND! —

Dr. F. GRUBER

SPECYALISTA W CHOROBACH USZU,
NOSA, GARDŁA I PŁUC

ul. Marszałkowska, dom Ochotnickiego.

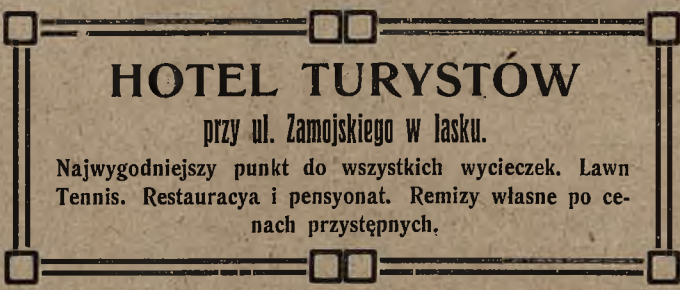
Dr. ZDZISŁAW CZAPLIKI
choroby płuc i gardła
ul. Jagiellońska (Willa Stefa).

HOTEL STASZECZKÓWKA

FR. PAWLICY

UL. KRUPÓWKI TUŻ OBOK KOŚCIOŁA

Położenie na pagórku, ze wszech stron słoneczne. Pokoje na lato i zimę po najprzystępniejszych cenach. Remizy własne, dla gości hotelowych do wynajęcia po cenach niższych od taksy. Restauracja we własnym zarządzie. Wina doborowe na składzie.

HOTEL TURYSTÓW
przy ul. Zamojskiego w lasku.
Najwygodniejszy punkt do wszystkich wycieczek. Lawn Tennis. Restauracja i pensjonat. Remizy własne po cenach przystępnych.

Bazar przemysłu krajowego

J. F. J. Komendziński

Krupówki

poleca: rzeźby własnego wyrobu, peleryny zakopańskie, hafty ręczne i wiązownicze, paski i torebki, wyroby koszykarskie, kosze, meble, kołomyjską majolikę, obuwie, kalosze, parasole, parasolki, wszelką bieliznę, krawatki, rękawiczki, papier listowy, farby i przybory do malowania i rysowania, bławaty, materye męskie i damskie, przybory do szycia i toaletowe mydła, perfumy, zabawki, makaty, kilimy, karty z widokami.

Najstarszy Hotel pod Gewontem

własność Romualda Kuliga

poleca pokoje po najprzystępniejszych cenach.

Restauracja w miejscu.

Sanatorium dla chorych na płuca Dr. Hawranka

w Zakopanem
cały rok otwarte.

Kierownik Sanatorium: **Dr. E. Brzeziński.**

Zakład wodoleczniczy

pomieszczony w willi przy ul. Krupówki
i willi »Adasiówce« w Kuźnicach. - - - -

Ceny przystępne.

Ceny przystępne.

Dr. Chwistek, lekarz kierujący.

WILLA „MARYA“

w pełnym słońcu położona willa.

Jedna z najprzyjemniejszych willi w Zakopanem
ul. Krupówki.

Ceny przystępne. Fortepian i biblioteka
w miejscu.

Pensjonat „Liliana“

Pokoje z utrzymaniem od 8—14 K. na dobę, następne
osoby dopłacają K. 7, dzieci K. 4 na dobę.

Od 15 września ceny o 20% niższe.

Osoby dotknięte gruźlicą nie są przyjmowane.

Pensjonat leczniczy dla dzieci w Zakopanem (willa Nieczuja)

Maryi Swida

(dawniej Julii Benoni Dobrowolskiej)

otwarty przez cały rok pod opieką lekarską dra **Józefa Zychonia**. — Cena 75 zlr. miesięcznie za utrzymanie. Lekarza, aptekę, naukę i gimnastykę leczniczą liczy się oddzielnie.

Dr. Edmund Majewicz

stałe osiadły w Zakopanem
ordynuje w chorobach wewnętrznych

Dr. Edmund Brzeziński

kierownik Sanatorium Dra Hawranka

ordynuje w chorobach wewnętrznych

„Gazeta Narodowa“

wychodząc dopiero o godz. 6 wieczorem, jest w możności zamieścić wiadomości o wszystkim, co stało się na świecie do godziny 5 po południu, tem samym więc swoim czytelnikom zamiejscowym przynosi nazajutrz rano zupełny obraz wydarzeń dnia poprzedniego.

zamieszcza stale dwa fejletony powieściowe, a trzeci okolicznościowy.

Przedpłata na „Gazetę Narodową“ wynosi z przesyłką pocztową:
miesięcznie 2 kor. 50 hal., kwartalnie 7 kor. 50 h, półrocznie 15 kor.

Prenumeratorowie „Gazety Narodowej“ mogą po bardzo zniżonej cenie otrzymać „Tygodnik mód i powieści“, jako też warszawski tygodnik „Ziarno“ z 12 tomikami rocznej premii.

Administracja „Gazety Narodowej“ we Lwowie, ul. Kopernika 7.

Najtańszy Skład Papieru
Materiałów do pisania i rysowania, oraz Towarów galanteryjnych. — Najnowsze ilustrowane karty korespondencyjne i Albumy do tychże. — Pamiątki z Krakowa. — Towary galanteryjne z herbami i orłami polskimi w wielkim wyborze. **Wielki wybór Perfumeryj, Grzebieni, Szczoteczek i Szczotek Włosa kolonjska.** **Wszystko się odwrotną pocztą za załozką.**

Janeczek & Ziembicki

w **Krakowie, Rynek L. 8,**
naprz. kościoła św. Wojciecha. — Telefon 603.

Zlecenia zamiejscowe wysyła się odwrotną pocztą za załozką.

W Krynicy J. Znamirowskiego Pensjonat Warszawski

dawniej „Hydropatyczny“

w idealnem położeniu, pierwszorzędny dom o 70 pokojach. Kuchnia wzorowa. Czytelnia, werandy, ogród, sala i plac zabaw.

Prospekty rozsyła bezpłatnie

Zarząd.

W Krynicy „UNIWERSAL“

konces. dom komis.-spedycyjny, kantor wymiany, biuro informacyjne wynajmu mieszkań, pośrednictwa pracy, plakatowania ogłoszeń i reklamy, agencja dzienników etc.

poleca swe usługi.

CS **CS**
CS **CS**
Ceny niezwykle niskie. — Towar znakomity. **CS**
Cenniki ilustrowane gratis. **CS**

galanteryj, nowości, artykułów modnych, gier sportowych. **LAWN-TENNISY** w olbrzymim wyborze, do wyboru 2.000 rakiet.

MAGAZYN ZABAWEK

LWÓW, ul. Karola Ludwika 7 — FILIA: ulica Halicka 6

Kauczyński i Oberński

Wityński Fabryka Cukrów, Herbatników i Pierników
Lwów, ul. Batorego L. 10 — Filia: ul. Żółkiewska L. 61.

Poleca swe najlepsze i najzdrowsze wyroby po cenach fabrycznych. — Pół Klg. Herbatników w 150 gatunkach 70 ct.

Pomoc dla cierpiących na przepuklinę.

Proszę żądać od M. Freilicha wynalazcy opatentowanych bandaży świeżo wydanej broszury ze setkami świadectw, gratis i franco.

Koniecznym jest dla dobru bandaży zjawienie się osobiste i kilkudniowy pobyt, gdyż listownie nie poradzę.

M. Freilich
specjalista bandażysta
Lwów, ul. Grodecka 35.

Podziękowanie od hr. Aleksandra Pinińskiego
Suszczyn koło Tarnopola.

*Leonowy Panie
Podziękowanie; które
Panu napisałem
moje sobie Pan
Freilich opublikować
27.9.892*

ROK ZAŁOŻENIA 1867.

Pierwszy w kraju
Magazyn i Pracownia Ubiorów
dla dzieci

M. BRONIEWSKIEJ

dawniej JULII BERGER

Lwów, Akademicka L. 18.

Pierwszy krajowy Skład hurtowny i częściowy
Gramofonów i Fonografów

JÓZEFA WEKSLERA

w Krakowie, ul. Grodzka L. 71.

Generalne zastępstwo dla całej Galicyi i Śląska, Akcyjnego Tow.

„Gramofonów“ Wiedeń-Berlin.

Poleca „Gramofon“ (Tonarem) najnowszej konstrukcyi z 10 płytami

w cenie od 35 złr. Koncertowy fonograf wygrywa małe i wielkie walce, z 5-ma walcami w cenie 11 złr.

Wielki wybór płyt i walców.

Ceny płyt od koron 1 — 25,

„ walców „ 1 — 4.

Cenniki darmo i opłatnie. — Zamówienia z prowincyi skutecznie się odwrótnie.

PIERWSZY KRAJOWY

ZAKŁAD ART. GRAFICZNY
ELEKTRYCZNIE URZĄDZONY

M. HEGEDÜS
LWÓW
UL. KOPERNIKA 8.

WYKONUJE ARTYSTYCZNIE
KLISZE DRUKARSKIE
WSZELKIEGO RODZAJU
DLA ILUSTRACJI KSIĄZEK
DZIENNIKÓW CZASOPISM
ANONSÓW CENNIKÓW
ITP.

FOTOCYNOGRAFA *
AUTOTYPIA * *
FOTOGRAFIA * *
SWIATŁODRUK * *

Naleczów

(GUBERNIA LUBELSKA)

Zakład leczniczy cały rok otwarty.

W lecie kąpiele żelaziste i borowinowe.

Cały rok hydroterapia i wszelkie metody fizykalne.
Utrzymanie wraz z leczeniem 4 ruble dziennie (w zimie 3 rs. 50 kop.)

Dyrektor Zakładu: **Dr. A. Puławski.**

Zakład dentystyczno-techniczny

J. FISCHER

Kraków, ul. Grodzka 60

(przystanek kolei elektr. Wawel).

Wykonywa według najnowszej metody amerykańskiej szczeniaki bez podniebienia, mostki, korony, zęby na śrubkach, jakoteż wszelkie inne w zakres ten wchodzące roboty.

Zakład dentystyczny

Wacława Dłuzińskiego

w Krakowie, ulica Floryańska 12, I. piętro

wejście od ulicy św. Tomasza.

od godziny 9—1 przed południem i od 2—5 po poł.

Pensjonat „Lithuania“ w Krakowie, Studencka 2,

położony w najpiękniejszej

i najzdrowszej dzielnicy miasta, poleca elegancko urządzone

pokoje na żądanie z całym utrzymaniem na

doby, miesięcznie i rocznie.

W KRYNICY WILLA „POD WISŁĄ“

pensjonat E. Burzyńskiej, wdowy po profesorze Uniwersytetu. Wewnętrzne urządzenie budynku zapewnia wszelkie wygody. Kuchnia prowadzona jest wzorowo. Do utrzymania życia towarzyskiego służą liczne rozrywki, do wspólnego zaś użytku gości salon z fortepianem, czytelnia gazet i biblioteka. Młode panienki przybywające bez osób starszych, znajdą tu zawsze troskliwą opiekę.

W maju i czerwcu ceny znacznie niższe.

OJCÓW

Zakład leczniczy dla chorych
nerwowych.

Ścisły internat przez cały rok otwarty, dwóch stałych lekarzy. Wodolecznictwo, gabinet elektryczny — mechanoterapia, gimnastyka, wody mineralne.

Poczta i telegraf w miejscu. — Odległość od Krakowa przez komorę Szyce 17 kilometrów.

Umysłowo chorych lecznica nie przyjmuje.

Dyrektor lecznicy:

Dr. St. Kozłowski.

Bazar Zakopański

(Kamil Baum)

ZAKOPANE — KRUPÓWKI L. 31.

najstarsza chrześcijańska firma
zaopatrzona w przybory do szycia, malowania, pisania i toaletowe.

WIELKI WYBÓR

Rzeźb zakopiańskich, Ciupag
drewnianych i żelaznych wyrobu fabryki
Braci Bartik.

Cenniki fiaków rozdaje firma **bezpłatnie.**

Krynica.

Z. WRZEŚNIEWSKI

HANDEL

Towarów galanteryjnych i modnych.

Ceny niskie

i w każdym sezonie jednakowe.

WYPOŻYCZALNIA KSIĄŻEK.

WAGA OSOBOWA
typ karlsbadzki.

! RUBLE !

przyjmuję po kursie dziennym.

RABKA

najsilniejsza solanka jodo-bromowa.

500 kroków od stacyi kolejowej, otoczona wokoło górami karpackimi, odległa **3 godz.** jazdy koleją od Krakowa, **1½ godz.** od Zakopanego, odznacza się znakomitym klimatem górskim. Wzniesienie 530 metrów nad poziom morza.

Cztery źródła: **Maryi, Rafaeli, Kazimierza i Krakusa**, obfitują w solankę jodo-bromową (chlorku sodu 23·00, jodku sodu 0·049, bromku sodu 0·078 na 1000 wody). Środki lecznicze: **picie wód i kąpiele solanko-jodowe, okłady z solanki i z mułu źródłanego, kąpiele borowinowe, hydroterapia, gimnastyka lecznicza, mięsienie.**

Wodociągi. — Kanalizacja. — Zakład i mieszkania oświetlone elektrycznie.

Park obszaru 50 morgów, zdrenowany. W łaźniach wanny porcelanowe, marmurowe, emaliowane, metalowe i drewniane. Ceny kąpieli mineralnej od 1 do 5 koron. Domy zakładowe mieszczą przeszło 350 pokoi, od najskromniejszych do zbyt licznie urządzonych, w cenie od 1·80 do 5 koron dziennie z usługą i oświetleniem elektrycznym. Na żądanie cała pościel za 50 groszy dziennie. W każdym domu znajdują się kuchnie. Kaplica w Zakładzie. Urząd pocztowy i telegraf w miejscu. Restauracje pierwszorzędne. Pensjonat dla osób dorosłych i osobny pensjonat dla dzieci. Sala balowa, czytelnia dzienników, wypożyczalnia książek, stała orkiestra i t. p. — **Sól rabczańska**, lecznicza, jodo-bromowa do kąpieli w domu, w oryginalnych pudełkach 1 kg. po 2 kor. 40 gr. Do nabycia we wszystkich aptekach i składach wód mineralnych.

Wszelkich wyjaśnień udziela:

Zarząd zdrojowy w Rabce, oraz **Dr. Supiński**, lekarz zakładowy.

Wodociągi

dla miast, gmin, folwarków, **zakładów kąpielowych**, fabryk, ogródów, gmachów publicznych, domów prywatnych i t. d.

Poszukiwanie i uchwycenie źródeł. — Wiercenie studzien. Ustawianie pomp. — Instalacje domowe z klozetami, łazienkami i t. d.

projektują i wykonują

inżynier Leonard Nitsch i Spółka, Kraków, ulica Kolejowa Ł. 18.

Najlepsze referencje z dotychczas wykonanych robót. — Kosztorysy bezpłatnie.

Centralne Ogrzewanie

wszelkich systemów

i Wentylacje

Łaźnie — Mechaniczne Pralnie i Suszarnie i t. d.

Wyrób i główny skład u Karola Jahra, apteka w Krakowie.

Zamiast Tranu, Jodu, Żelaza!

Pastilli Jodo-Ferrati comp. „Jahr“

Przetwór leczniczy składający się: z Kali jod 0.05 Ferratin 0.10 Calc. glycer. phosph. aa. 0.10 o przyjemnym smaku, wzmacniający, podniecający łaknienie, przyczyniający się do pomnożenia ciałek krwi i rozrostu kości.

Pastilli Jodo-Ferrati comp. „Jahr“ polecane są z dobrym skutkiem przy blednicy, niedokrewności i jej następstwach, zółtach, rachitis i t. p.

Dawka dzienna: dla dzieci 2—4 sztuk, dla dorosłych 6—9 sztuk.

Tylko w oryginalnych pudełkach zawierających 24 szt.

Cena 2 koron 50 hal.

— Składy we wszystkich aptekach. —

APTEKA w KRYNICY

H. Nitribitta

w domu „pod Orłem“, tuż obok deptaku, zaopatrzona w najświeższe środki lecznicze, przetwory uniwersalne — przyrządy ginekologiczne i gumowe, utrzymuje na składzie wszelkie wody mineralne naturalne i sztuczne, wina lecznicze itp. Wyrabia odznaczony na wielu wystawach i polecany przez Świątą Komisję przemysłową

WYCIĄG IGLIWIOWY

używany jako dodatek do kąpeli.

Pastyłki krynickie i Olejek sosnowy.

TOMASZ BUJAS

konecsyonowany majster murarski
w Krakowie, ul. Stachowskiego 21.

Wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres budowlany z materiałem i bez materiału.

Poleca się PP. Inżynierom i Architektom jak również P. T. Obywatelom.

APTEKA

i laboratorium chem. farmac.

EUGENIUSZA MATULI

w Radomyślu

poleca swe znane i ogólnie zalecane własne wyroby lecznicze P. T. lekarzom:

Sapomenthol

dla reumatyków, w cierpieniach stawów, kości, mięśni, lumbago, ischias, nerwobólach, po złamaniach, zwichnięciach itp. Wypróbowany na Klinice Wiedeńskiej z korzystnym wynikiem (Medic. Blätter 45. 1904), przez pp. lekarzy ogólnie zalecany. Miły w użyciu. W słoikach po cenie kor. 1.40 i 5, do nabycia w aptekach.

Stomachin

(jako Stomachicum)

wzmocnia, ułatwia trawienie, zwiększa bezpośrednio apetyt. Nie zawiera spirytusu, tylko Cognac francuski. Cena 2 kor. i 4 korony za flaszkę. Działa zbawiennie przy Hyperemesis gravidarum.

Ferrophosphat

(Syr. ferr. hypophosphor. emp.)

zastępuje zagraniczne jak Fellov, Syrup Dra Eggera itp. Przy niedokrewności, krzywicy, neurastenii, w cierpieniach narządu nerwowego, jako tonicum itp. Cena 2 kor. za flakon 250 gr. Wydawanym bywa jedynie na przepis lekarza.

Elixir. Condurango emp.

polecany w niedomogach wydzielniczych na różnym tle.

Cena kor. 2.40 za butelkę 250 gram.

Przepisując uprasza się zawsze dodawać: „Original Matula“.

Ważne dla letników!

Fabryka WÓZKÓW dla dzieci

poleca

Krzesła składane (leżaki) i Szezlągi

bajecznie tanio.

Ilustrowane cenniki franko.

A. KONIEWICZ, Lwów. Batorego 12.

Reim i Spółka

Rynek 37, KRAKÓW, Linia A-B

polecają:

Lawn-Tennis, Krokiety, Kule i Kregle, Hamaki, Piłki gum., Piłki nożne, Hustawki ogrod., Przyrządy gimn., Przybory do rybołówstwa

Necesery, Flaszki i Kubki do podróży, Wanny i Miednice gumowe, Gąbki, Kapelusze do kąpeli, Pantofelki, **Lakiery, Kremy i Pasty do bucików**, Środki do czyszczenia plam, **Lakiery na kapelusze.**

Sfory i Żaluzje do okien.

Soxlety do sterylizowania mleka.

PERFUMY, MYDŁA, PUDRY z pierwszorzędnych fabryk. Wody kolońskie, Wody toaletowe, Środki kosmetyczne, Szczotki, Grzebienie i lusterka. ☞

Nowe cenniki na żądanie darmo i oplatnie.

ZAKŁAD REPRODUKCYI FOTOTECHNICZNEJ

T. JABŁOŃSKI i SPÓŁKA

w Krakowie

ul. Franciszkańska L. 4.

Znacznie rozszerzony przez wprowadzenie najnowszych urządzeń technicznych, podejmuje się wykonania wszelkich klisz na miedzi, mosiądzu lub cynku, mających służyć do ilustracyi wydawnictw naukowych, artystycznych, oraz do wszelkich publikacyj przemysłowych, reklamowych (ogłoszenia, cenniki, marki ochronne itd).

• Istniejący przy powyższym Zakładzie

ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY

wykonywa

wszelkie prace w zakres artystycznej fotografii wchodzące.

Osobliwe przybory toaletowe poleca

WISKIDA

==== Kraków, Plac Maryacki. ====

Prospekta na żądanie.

Schampoing Petrole do mycia włosów.
 Proszek bezbarwny odftuszczający do pielęgnowania włosów.
 Czepek franc. do układania włosów.
 Ang. podkady do nowych fryzur.
 Sławne brzytwy Carara.
 Coigogne russe litr 7 kor.
 Hennolina przywraca kolor uzdrawlając włosy siwiejące.

Prospekta na żądanie.

KAWIARNIA FRANCISZKA SAUERA

w Krakowie, Szczepańska L. 1, I. piętro. Telefon 350.

Czytelnia zaopatrzona w najrozmaitsze pisma krajowe i zagraniczne. Salon damski w stylu roccoco. — 3 bilardy. — Sale do gier towarzyskich. — Bufet zaopatrzony w najlepsze i prawdziwe trunki, usługa szybka i rzetelna.

==== Zakład otwarty do godziny 3-ciej w nocy. ====

Rządowo uprawniona

FABRYKA WÓD MINERALNYCH SZTUCZ. i SPECYAL. LECZNICZYCH

POD FIRMA

K. RZĄCA i CHMURSKI

w Krakowie, ul. św. Gertrudy L. 4,

wyrabia pod kontrolą Komisji przemysłowej Tow. Lek. Krak. polecane przez to Towarzystwo

==== WODY MINERALNE ====

odpowiadające składem chemicznym wodom; Bilińskiej, Gieshueblerskiej, Selterskiej, Vichy, Maryenbadzkiej, Homburg, Kissingen, tudzież specjalne lecznicze, jak: litową, bromową, jodową, żelazistą, kwaśną oraz wody mineralne normalne z przepisu prof. Jaworskiego.

Sprzedaż cząstkowa w aptekach i drogueryach. Cenniki na żądanie franco.

Główny skład dla Lwowa w aptece J. Wiewiórskiego, Halicka 5.

ANTONI LARISCH

Kraków, Szewska 19.

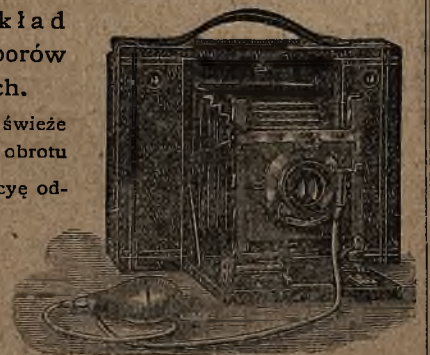
Największy Skład Aparatów i Przyborów fotograficznych.

Towary zawsze świeże z powodu wielkiego obrotu

Wysyłki na prowincję odwrotną pocztą.

Ceny niższe od fabrycznych.

Cennik gratis.

Zakład ortopedyczny Dra V. CHŁUMSKY'EGO

Docenta Uniwersytetu Jagiellońskiego
w Krakowie, Mikołajska 28. — Telefon Nr. 540.

Leczenie skrzywień kręgosłupa i kończyn, chorób stawowych, gimnastyka lecznicza, masaż, aparaty Zanderowskie, leczenie gośćca i chorób stawów gorącym powietrzem. Aparaty Roentgenowskie. Kursa masażu dla lekarzy. Własny wyrób ortopedycznych przyrządów w szczególności według syst. Hessinga, wyrób gorsetów, pasów brzusznych, bandaży przepuklinowych. Zakład otwarty cały rok i prowadzony tylko przez lekarzy.

LUBIEŃ

Zakład zdrojowo-kąpielowy i hydropatyczny
w pobliżu Lwowa.

Najsilniejsze wody siarczane na kontynencie. Kąpiele siarczane, siarczano-gazowe, kąpiele gazowe, jak w Nauheim i borowinowe. Leczenie elektrycznością, masażem i gimnastyką.

W Lubieniu leczą się ze znakomitym skutkiem: Reumatyzm stawowy i mięśniowy, nawet najwięcej zastarzałe formy, najuporczywsze ischiasy i nerwobóle, artrytyzm, obrzęki po złamaniach i zwichnięciach, choroby nerwowe, zapalenia okostnej stawów, choroby skórne i kobiece.

Sezon trwa od 20-go maja do końca września. Mieszkanie wygodne już od 1 K. dziennie. Restauracja tania i dobra. Kąpiele po Kor. 1 20, 1 40 i 1 60, borowinowe 3 Kor. Dla ubogich znaczne opusty.

Stacja kolejowa, poczta, telegraf i apteka w miejscu. Do każdego pociągu omnibus za 20 hal. od osoby. Łazienki centralnie ogrzewane.

Lekarze zakładowi: **Dr. Ksawery Obmiński** i **Dr. Antoni Mikolasek.**

Wszelkich objaśnień udziela odwrotnie
Zarząd kąpielowy.

ZAKŁAD DLA LECZENIA CHORÓB KOBIECYCH

pod kierunkiem
Dr. M. Cerchy i Dr. T. Piotrowskiego
Kraków, Podwale 12.

Leczenie spraw zapalnych, zwłaszcza przewlekłych około- i przymacicnych, zmian chorobowych w przydatkach i mięszu macicy, niedokształtu macicy, zaburzeń w miesiączkowaniu, nadmiernego otłuszczenia brzucha, niedowładu jelit. Leczenie gorącym powietrzem (met. Bier-Polano), długotrwałe gorące irygacje, ułożenie na równi pochyłej (planum inclinatum) z równoczesnym obciążaniem zewnętrznym i wewnętrznym (kolpeuryza powietrzna i ręciovą), mięsienie mechaniczne, gimnastyka lecznicza (met. Thure-Brandt), mięsienie elektryczne, zastosowanie lecznicze prądu elektrycznego (met. Apostoli), galwanizacja, faradyzacja, elektroliza, kataforeza.

Zakład otwarty od 8—12, 4—6 i prowadzony tylko przez lekarzy.

Nowy Zakład wodoleczniczy

- specjaliści chorób nerwowych -

Dra Kupczyka

Kraków, ul. Szujskiego 11 (róg ul. Rajskiej),
otwarty przez cały rok.

Zabiegi wodolecznicze, masaż, elektryzowanie, gorące kąpiele powietrzne, kąpiele z kwasem węglowym, kąpiele elektryczne, inhalatoryum.
Leczenie dyetetyczne, tuczne. ☞

Pokoje dla chorych. — Wzorowe urządzenia.

Wskazania: Choroby układu nerwowego, żołądka i jelit, cukrzyca, skaza moczowa, otyłość, niedokrewność itd. Choroby dróg oddechowych.

SANATORYUM DLA CHORYCH PIERSIOWO

Dra K. DŁUSKIEGO w Zakopanem

otwarte przez cały rok.
Wspaniały widok na Tatry.
Lasy świerkowe.
Wystawa wszystkich pokoi południowa.
Obszerne leżalnie dla leczenia klimatycznego.
Wzorowe urządzenia pod względem higieny.
Oświetlenie elektryczne.
Kanalizacja, windy, kąpiele i natryski.
Ogrzewanie centralne.
Wodociąg zimnej i gorącej wody na wszystkich piętrach.
Cena całkowitego utrzymania wraz z opieką lekarską wynosi 9 K. dziennie, pokoje od 2 K. dzien.
Powozy na zamówienie do pociągu.
Poczta, telefon i telegraf w Zakładzie.

Dr. ARTUR FROMMER

b. długoletni I. sekundarysz oddz. chirurgicznego szpitala
św. Łazarza, ordynuje
w Krakowie, ulica Radziwiłłowska L. 31, Nr. Telefonu 81
od godz. 3 do 4 po południu.

Zakład Roentgenowski
zaopatrzony w najnowsze przyrządy do prześwietlania i foto-
grafowania, oraz do leczenia chorób skórnych.

Dr. Emil Münz

b. sekundarysz oddziału chorób skórnych i wenerycznych szpitala
św. Łazarza w Krakowie

ordynuje w bieżącym sezonie

w Cieplicach Trenezyńskich

(Haus Ucznay — Hauptplatz 90).

Dr Józef Liebeskind

ordynuje w sezonie letnim

w Marienbadzie — „Haus Kronprinz“.

Zakład ortopedyczny

Docenta chirurgii Uniw. lwowskiego,

Dra A. GABRYSZEWSKIEGO

we Lwowie, plac Maryacki L. 10. Telefon Nr. 687.

Leczy: garby, skoliozę, choroby stawów, zbroczenia bio-
drowe (lux. cong. coxae), przykurczenia, porażenia, pes equi-
novarus itp., masażem, gimnastyką, elektrycznością i me-
chanoterapią.

Przyrządy oryginalne szwedzkie (Eckstranda w Stock-
holmie), Przyrządy oporowe, wahadłowe i rozpędowe
(Knohe et Dressler Beely, Stoffa).

Od 20 czerwca do końca sezonu ordyn.
w Iwoniczu
jako lekarz zakładowy.

Dr. Józef Dukiet

ordynuje jak zwykle

W RYMANOWIE.

Zakład dla leczenia gorącym powietrzem

(met. Bier-Polano, 100—150° C.)

i długotrwałymi gorącymi przestrzykiwaniami
pod kierunkiem

Dra Ebersa i Dra Lewickiego

w Krynicy, willa „pod Koroną“

Wskazania: Gościec stawowy i mięśniowy, nerwobóle, dna,
wysięki około- i przymaciczne, brak miesiączki, niedokształt
macyi itd.

Dr. Zygmunt Wąsowicz

ordynuje jak w latach poprzednich od 15-go maja
W KRYNICY.

Zakład dentystyczny

Dr. med. J. SYROPA

Kraków, plac WW. Świętych 10 (naprzeciw Magistratu).

Korony złote, zęby sztuczne bez podniebienia, mostki
stałe osadzone.

Lekarz chorób kobiecych

Dr. Julian Aronsohn

ordynuje od 15. maja jak w latach poprzednich
w Krynicy (willa Krakusa).

Dr. Tymoteusz Piotrowski

ordynuje jak w latach ubiegłych jako lekarz
zakładowy

W ŻEGIESTOWIE.

Dr. E. Damański

lekarz klinik i szpitali lwowskich
ordynuje jak w latach poprzednich
W IWONICZU.

Dr. S. Lanes

ordynuje jak w latach poprzednich

w Iwoniczu „Kółko rolnicze“.

Szczawnica willa „Alma“

Dr. Edward Żuliński

z Meranu.

ordynuje przez cały sezon letni do 10-go września.

Dr. Józef Zanietowski

ordynuje w bieżącym sezonie

w nowo otwartym Zakładzie wodoleczniczym
Wisła, Śląsk austr. — stacja kolej. Ustroń.

Dr. Bogusław Trzeciński

ordynuje jako lekarz zakładowy

w Swoszowicach.